

Istraživački izvještaj – Zastupljenost i indikatori diskriminacijskih i ksenofobičnih stavova u Republici Hrvatskoj u 2017.

NARUČITELJ

Centar za mirovne studije
Selska cesta 112A
10000 Zagreb, Hrvatska

PROVEDBA ISTRAŽIVANJA

Travanj 2017.

IZVRŠITELJ

Ipsos d.o.o.

CENTAR ZA MIROVNE STUDIJE

IZDAVAČ

Centar za mirovne studije

ZA IZDAVAČA

Cvijeta Senta

IZVOĐAČ ISTRAŽIVANJA

Ipsos d.o.o.

UREDNIKA

Sara Lalić

DIZAJN

kuna zlatica

TISAK

Kerschoffset Zagreb d.o.o.

NAKLADA

300

**CIP ZAPIS JE DOSTUPAN U RAČUNALNOME KATALOGU NACIONALNE
I SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE U ZAGREBU POD BROJEM 000980564
ISBN 978-953-7729-49-3**

Zagreb, prosinac 2017.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZA UDRUGE

Ovaj projekt financira Europska unija i sufinancira
Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

CENTAR ZA MIROVNE STUDIJE

Sadržaj i stajališta izražena u tekstu ove studije isključiva su
odgovornost Centra za mirovne studije i ne mogu se smatrati
službenim stavom Europske unije i Ureda za udruge Vlade RH.

Aktivnost je dio projekta "Mjerenje (ne)jednakosti u Hrvatskoj"
kojeg provodi Centar za mirovne studije u sklopu programa
Glavne uprave za pravosuđe i potrošače – programa o pravima,
jednakosti i građanstvu 2014.–2020.

Sadržaj

1	Uvod	05
2	Metodologija	09
3	Kako čitati tablice	13
4	Rezultati	17
5	Zaključci	71

1 Uvod

Publikacija pred vama nastavak je rada Centra za mirovne studije (CMS) na istraživanju rasizma i ksenofobije u Hrvatskoj. Takvo je istraživanje 2013. godine za CMS provela agencija za istraživanje tržišta i javnog mnijenja Target d.o.o., a s ciljem utvrđivanja stavova opće populacije u Republici Hrvatskoj o multikulturalizmu, useljavanju stranaca i ksenofobiji. Trenutak ulaska Hrvatske u Europsku uniju činio nam se kao pravi trenutak da ispitamo ove stavove, a kako bismo u budućnosti mogli pratiti promjene vezane za ove teme. CMS je organizacija koja se od svog osnutka 1997. godine bavi pitanjima integracije izbjeglica i stranaca te rasne i etničke diskriminacije, kao i zaštitom prava pripadnika nacionalnih manjina, s naglaskom na javno i institucionalno zagovaranje u ovom području. Cilj je ovog istraživanja upravo da potakne donošenje kvalitetnijih politika usmjerenih na otklanjanje ovih predrasuda i strahova, ali i da olakša rad organizacija civilnog društva i drugih aktera u području razbijanja predrasuda i stereotipa prema određenim društvenim skupinama, odnosno oblikovanje vlastitih edukativnih aktivnosti i kampanja. Nadamo se, također, da ovo istraživanje može produbiti postojeća znanja o fenomenu rasizma i ksenofobije u Hrvatskoj te potaknuti i druge istraživače, prvenstveno iz akademske zajednice, da istražuju ovo područje.

Od provedbe prvog istraživanja, mnogo se toga u Hrvatskoj promijenilo. Najznačajnija promjena zasigurno je povećan dolazak i prolazak izbjeglica kroz Hrvatsku u 2015. i 2016. godini. Posljednih godina svjedočimo, s jedne strane, gorućoj potrebi za zaštitom velikog broja izbjeglica koje dolaze u Europu, no istovremeno svjedočimo i kolapsu sustava međunarodne zaštite u Europi. Građani Hrvatske mogli su kroz medije vidjeti slike ljudi koji su u Europu došli tražiti spas od ratova, progibanja ili ekstremnog siromaštva. Također, vidjeli su i paletu odgovora država na tlu Europe i samih institucija Europske unije na nastalu situaciju, koji su većinom bili negativni, ali i veliku solidarnost građana Hrvatske i drugih zemalja u Europi koja se najviše očitovala kroz pružanje humanitarne pomoći i zahtjeve za učinkovitim zaštitom izbjeglica koje su upućivali institucijama. Tisuće građana Hrvatske bili su direktno dotaknuti dolaskom i prolaskom izbjeglica kroz Hrvatsku – kao aktivni akteri ili stanovnici mjesta kroz koje su izbjeglice prolazile ili u kojima su se smjestile. Teme migracija i izbjeglištva iznenada se premetnula iz marginalne teme o kojoj se priča samo u uskom krugu zainteresiranih dionika, poput nekih institucija, akademske zajednice i organizacija civilnog društva, u temu koja je mjesecima zauzimala naslovnice portala i dnevnih novina i prve minute informativnih emisija na radijima i televizijama. Dio medija ovim je temama pristupao tendenciozno i senzacionalistički, i time možda probudio strah i osjećaj izvanredne situacije kod dijela javnosti. To

je posebno vidljivo bilo i u izvještavanju o terorističkim napadima u Europi, koji su proteklih godina bili učestaliji nego inače – povezivanje ovih događaja s povećanim dolaskom izbjeglica bila je česta pojava, kako u domaćim, tako i stranim medijima. S druge strane, dio medija je izvještavao korektno, shvaćajući važnost svoje uloge u formiranju stava javnosti o ovoj situaciji i uzimajući u obzir kompleksnost tema terorizma, ljudskih prava, migracija i geopolitičkih odnosa.

Istovremeno, loša ekonomska situacija i nejednakost i dalje su velik problem, a migracija stanovnika iz Hrvatske u druge zemlje poprimila je dimenzije zabrinjavajuće masovnosti i postala jedna od glavnih tema o kojima se razgovara u javnosti. Također, došlo je i do smjene vlasti te perioda političke nestabilnosti i slabljenja institucija, kao i dovođenja u pitanje osnovnih postulata demokracije i ljudskih prava, koji se najviše očituju u jačanju aktera koji nameću svoje ideje kako bi smanjili opseg prava žena, LGBT populacije, nacionalnih manjina, migranata, izbjeglica i drugih manjinskih i ugroženih skupina u Hrvatskoj te promovirali neofašizam i neoustaštvo. Osim što je govor mržnje i diskriminatorni govor danas do neke mjere normaliziran, elementi neokonzervativizma i povijesnog revizionizma čak su i operacionalizirani u nekim javnim politikama te odlukama nacionalnih i lokalnih vlasti.

Ukupno gledajući, možemo reći da je ovaj kontekst do neke mjere utjecao na promjenu stavova opće populacije u Hrvatskoj o temama kojima se istraživanje bavi. To je posebno vidljivo u stavovima o useljavanju stranaca u Hrvatsku. Na primjer, 2013. godine s tvrdnjom “ne osjećam se ugodno u kontaktu sa strancima koji su se doselili u Hrvatsku” do neke se mjere slagalo 29.8% ispitanika, a 2017. godine 41.5% ispitanika. S tvrdnjom “strani doseljenici uzrokuju porast kriminaliteta” se u prvom istraživanju do neke mjere slagalo 42.3% ispitanika, dok isto vrijedi za 52.4% ispitanika u ovom istraživanju. Vidljiv je i porast postotka ispitanika koje u nekoj mjeri brine mogućnost širenja nepoznatih bolesti koje donose strani doseljenici – 2013. je taj postotak bio 39.2%, dok je 2017. godine on 49.9%. S druge strane, pozitivan pomak se dogodio vezano za slaganje s tvrdnjom da će strani doseljenici uzimati posao ljudima koji oduvijek tu žive – 2013. godine to je smatralo 61.3% ispitanika, dok danas to smatra 55.2% ispitanika.

Što se tiče prihvaćanja vrijednosti i kulturnog naslijeđa stranih doseljenika, također je uočena negativan trend u odnosu na 2013. godinu. Tada se s tvrdnjom “da bi bili prihvaćeni, članovi našeg društva, strani doseljenici trebali bi odustati od svoje kulture” u nekoj mjeri slagalo 20.9% ispitanika, dok se s tom tvrdnjom danas slaže 27.5% ispitanika. Još je veći porast slaganja ispitanika s tvrdnjom “da bi bili prihvaćeni članovi našeg društva, strani doseljenici ne bi smjeli javno pokazivati svoje vjerske i kulturne običaje”, s kojom se u prvom istraživanju u nekoj mjeri slagalo

24.7% ispitanika, dok isto vrijedi za čak 39.7% ispitanika ovog straživanja. U ovom setu stavova, s druge strane, uočen je pozitivan pomak u stavu da su etnički miješana područja neprocjenjiva vrijednost hrvatskog društva – 48.5% ispitanika s tom se tvrdnjom slagalo 2013., a 52.3% ove godine.

S druge strane, što se tiče stavova prema useljavanju različitih kategorija stranaca s obzirom na motive njihovog dolaska u RH, uočen je pozitivan pomak u stavovima – na primjer, 55.3% ispitanika se u nekoj mjeri slaže s tim da bi Hrvatska trebala biti otvorena za tražitelje azila (izbjeglice iz različitih zemalja koje traže zaštitu Hrvatske), dok se s tim slagalo 45.4% ispitanika u prethodnom istraživanju. Iznenadujuće je i pomak u slaganju s tvrdnjom da bi Hrvatska trebala biti otvorena za ekonomske migrante (osobe koje se useljavaju u Hrvatsku radi zaposlenja) – 51.3% ispitanika se ove godine u nekoj mjeri slagalo, dok je isto ustvrdilo 36.6% ispitanika 2013. godine. Kao i 2013. godine, većina ispitanika smatra da bi Hrvatska trebala biti otvorena za strance koji dolaze na školovanje (84%).

Vjerojatno najvidljiviji pomak koji je uočljiv u ovom istraživanju u odnosu na prijašnje je stav prema određenim nacionalnim, vjerskim i političkim skupinama u Hrvatskoj. Kao i 2013. godine, istraživali smo stavove prema u Hrvatskoj prisutnim nacionalnim manjinama (Srbi koji žive u RH, Bošnjaci koji žive u RH i Romi), prema manjinskim vjerskim opredjeljenjima u RH (muslimani i ateisti), prema tri skupine europskih doseljenika (doseljenici iz zapadnih zemalja EU, doseljenici iz istočnih zemalja EU i doseljenici iz zemalja bivše Jugoslavije), prema određenim kulturalno udaljenim nacijama i skupinama (Kinezi, crnci i Arapi) te prema tražiteljima azila. Za pripadnike svake navedene skupine, ispitanici su trebali procijeniti predstavljaju li određenu vrstu opasnosti za RH: ugrožavaju li sigurnost građana i njihove imovine, predstavljaju li opasnost jer se ne žele prilagoditi većinskoj hrvatskoj kulturi te predstavljaju li opasnost jer ne vode računa o interesima Hrvatske i njenih građana. Vidljiv je velik pomak u smislu da sada, u odnosu na 2013. godinu kada su Romi ocijenjeni najnegativnije po sve tri komponente (između 39.5% i 44.2%), nisu najviše na ljestvici skupina za koje ispitanici smatraju da predstavljaju neki tip ugroze (postoci na različitim dimenzijama se kreću između 24.3% i 25.2%). Isto vrijedi i za Srbe koji žive u Hrvatskoj – 2013. godine postotak ispitanika koji su izjavili da Srbi predstavljaju neku vrstu ugroze kretao se između 26.7% i 37.9%, dok se danas kreće između 22.2% i 28%. Ista tendencija uočena je i u slučaju stavova ispitanika prema muslimanima, doseljenicima iz istočnih zemalja EU, Kinezima, doseljenicima iz zemalja bivše Jugoslavije, crncima, Bošnjacima koji žive u Hrvatskoj i ateistima. Zabrinjavajuće je, međutim, to da su tražitelji azila sada na prvom mjestu ove ljestvice, odnosno da oko trećine ispitanika smatra da predstavljaju određenu vrstu ugroze, iako u tom pogledu značajnije promjene u negativnom smjeru nije bilo, osim u stavu da

predstavljaju opasnost za RH jer ne vode računa o interesima Hrvatske i njenih građana (33.4% ispitanika smatralo je to 2013., a 36.5% 2017. godine.). Čini se da stoga da i dalje jedan (manji) dio građana smatra ove skupine nekom vrstom prijete, ali taj se postotak za većinu skupina postepeno smanjuje. Nadamo se da će se taj trend nastaviti, i to u slučaju svih skupina. Također, iznimno je ohrabrujuće da ipak većina građana (čak dvije trećine) nijednu od ovih skupina ne smatra prijete.

S obzirom na novonastalu situaciju, u ovogodišnjem istraživanju smo dodali i set varijabli koje se tiču stavova prema izbjeglicama i tzv. izbjegličkoj krizi, a rezultati su do neke mjere zabrinjavajući, jer pokazuju da solidan dio ispitanika ima restriktivne stavove prema useljavanju izbjeglica i načinima na koji bi Republika Hrvatska trebala na njega odgovoriti. Tako, na primjer, 82.8% ispitanika se u nekoj mjeri slaže s tvrdnjom “umjesto da dolaze u Europu bježeći od rata, (mladi) muškarci iz Sirije bi trebali ostati tamo boriti se za svoju zemlju”, a 69.8% ispitanika smatra sa među izbjeglicama postoji značajan broj terorista. Također, čak 79.5% ispitanika misle da izbjeglice trebaju ići u zemlje koje su im kulturno sličnije, a ne u Europu, a 66.1% se u nekoj mjeri slaže s tvrdnjom da je izbjeglička kriza krinka za masovno i planirano naseljavanje muslimana u Europu. 43.8% ispitanika smatra da bi RH trebala u potpunosti zatvoriti granice za izbjeglice, a 30.9% da bi RH trebala žicom ili zidom onemogućiti ulazak izbjeglicama.

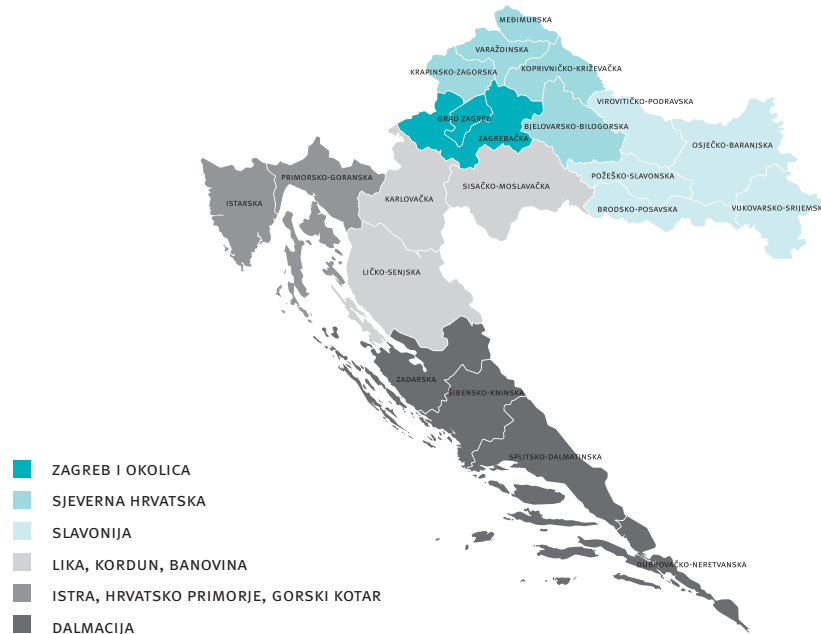
Jasno je, ako nam je važno živjeti u društvu koje je otvoreno za različitosti i koje gradi atmosferu dobrodošlice, da se ne možemo pomiriti sa situacijom u kojoj veliki broj građana ima strahove i predrasude o pojedinim grupacijama koje u Hrvatskoj žive ili će živjeti, iako ti građani nisu u većini. Potrebne su dakle javne politike koje će uistinu biti dizajnirane na temelju podataka koji su dostupni, ali i pažljivo provedene u praksi. U prvom redu, uvođenje građanskog odgoja i obrazovanja bi u tom smislu bila nužnost. Također, potrebna je provedba pažljivo usmjerenih kampanja na lokalnoj razini, ali i rad s medijima, koji imaju veliku ulogu u izgradnji javnog mnijenja. Nadamo se da će političke volje za ovakve društvene podvige uskoro biti više, te da će za nekoliko godina, kad ponovo provedemo ovo istraživanje, biti vidljivi pozitivni pomaci.

—

Centar za mirovne studije

2 Metodologija

- Način prikupljanja podataka: terenska anketa rađena u kućanstvu kod ispitanika, “licem u lice”, u sklopu Ipsosovog Omnibus istraživanja
- Izvor podataka na osnovu reprezentativnog uzorka za populaciju Hrvatske od 18 i više godina
- Veličina ciljne populacije je 3.487.034
- Veličina uzorka je 975 ispitanika
- Tip uzorka je dvo-etapni stratificirani slučajni uzorak, sa etapama:
 - Slučajnim izborom naselja unutar stratuma – stratumi su definirani prema regiji (6 tradicionalnih regija) i veličini naselja (4 kategorije veličine naselja)
 - Kućanstvo izabrano metodom slučajnog koraka od zadane adrese
 - Ispitanik izabran putem kvota
- Stratifikacija se vrši na osnovu:
 - Veličina naselja – 4 kategorije
 - Šest geo-ekonomskih regija
- Post stratifikacija na osnovu: spol, godina, veličina naselja, regija i obrazovanje
- Prikupljanje podataka obavljeno od 01. do 20. ožujka 2017. godine

Osnovni cilj istraživanja bio je utvrditi u kojoj mjeri i jesu li se promijenili stavovi građana i njihovo znanje o diskriminaciji i ksenofobiji, u odnosu na 2013. godinu kada je provedeno prvo istraživanje. Prvim istraživanjem željelo se dobiti uvid u stavove građana vezano uz strance; u kojoj mjeri osjećaju ugroženost; koliko su tolerantni; te na koji način vide i doživljavaju strance. Tada je povod za provedbu istraživanja bio ulazak Hrvatske u EU koji je aktualizirao problem migracija stanovništava. S dolaskom i prolaskom migranta i izbjeglica kroz Hrvatsku koji je doživio vrhunac u intenzitetu u razdoblju između rujna 2015. i ožujka 2016. godine, tzv. izbjegličke krize, ta tema je danas još zanimljivija i aktualnija. U skladu s time dodatno su se ispitali stavovi građana o izbjeglicama i migrantima.

U ovom vremenskom periodu dogodilo se dosta značajnih momenata vezano uz diskriminaciju i ljudska prava. Uz već spomenutu krizu sustava međunarodne zaštite istaknuli bismo samo neke od njih: donošenje zakona o životnom partnerstvu; referendum o definiciji braka u Ustavu; čestu javnu raspravu o Drugom svjetskom ratu; te ponovno otvaranje teme prava žena na pobačaj.

Kao što je već istaknuto, uzorak je nacionalno reprezentativan i dvostruko stratificiran. Razlika u odnosu na prvo istraživanje je povećanje uzorka s 800 na 975 ispitanika te je ove godine istraživanje provedeno u sklopu Omnibus istraživanja (ispitanici su u sklopu istog upitnika odgovarali i na druge teme) dok je 2013. provedeno samostalno istraživanje, isključivo fokusirano na temu stranaca.

U sklopu istraživanja sudjelovalo je 53% žena i 47% muškaraca, a prosječna dob sudionika je 49,04 godina. Oko 17% ispitanika ima više obrazovanje, a 27% niže. Oko 92% ispitanika se izjasnilo da su hrvatske nacionalnosti, a 87% kao katolici. Oko 43% ispitanika čine zaposleni, 9% studenti, a umirovljenici 26%.

TABLICA 1. Demografska struktura uzorka

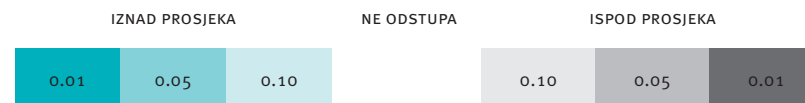
		N	%
SPOL	MUŠKI	462	47%
	ŽENSKI	513	53%
DOB	DO 30 GODINA	183	19%
	OD 30 DO 44 GODINA	244	25%
	OD 45 DO 60 GODINA	262	27%
	VIŠE OD 60 GODINA	287	29%
OBRAZOVANJE	OSNOVNA ŠKOLA	266	27%
	SREDNJA ŠKOLA	540	55%
	VIŠA ŠKOLA/FAKULTET	169	17%
TIP NASELJA	SELO	377	39%
	GRAD	598	61%
REGIJA	ZAGREB I OKOLICA	252	26%
	SJEVERNA HRVATSKA	169	17%
	SLAVONIJA	161	16%
	BANOVINA, KORDUN I LIKA	82	8%
	HRVATSKO PRIMORJE I ISTRA	118	12%
	DALMACIJA	193	20%

TABLICA 2. Demografska struktura uzorka

		N	%
MOŽETE LI PROCIJENITI KOJE STE NACIONALNOSTI?	HRVATSKE	901	92%
	SRPSKE	38	4%
	BOŠNJAČKE	13	1%
	ALBANSKE	2	0%
	ROMSKE	4	0%
	NACIONALNO NEOPREDIJELJEN(A)	9	1%
	NEKE DRUGE	9	1%
	KAKO BISTE OPISALI SVOJU VJEROISPOVIJEST?	RIMOKATOLIČKA – KATOLIČKA	852
REGIJA	PRAVOSLAVNA	39	4%
	ISLAMSKA	10	1%
	NISAM VJERNIK(CA) – AGNOSTIK – ATEIST	61	6%
	NEKA DRUGA	13	1%
	SLOBODNA PROFESIJA/MENADŽMENT	93	10%
	SLUŽBENICI	88	9%
	RADNICI	230	24%
	STUDENTI	86	9%
REGIJA	KUĆANICE	68	7%
	NEZAPOSLENI	148	15%
	UMIROVLJENICI	255	26%
	OSTALO I NEPOZNATO	8	1%

3 Kako čitati tablice

- Naslov govori o varijabli čije su relativne frekvencije dane u tablici
- U prvom stupcu **Total** su dani postoci za svaku kategoriju tabelirane varijable.
- Svaki sljedeći **stupac** predstavlja procenete dane varijable u okviru neke subpopulacije.
- Red označen sa **N** označava veličinu baze, tj. kolika je veličina (pod)uzorka na kojemu su izračunati postoci
- Red sa oznakom **sig**, predstavlja značajnost Hi-kvadrat statistika promatrane varijable i varijable iz stupca. Ako je hi-kvadrat značajan, značajnost je napisana bijelim slovima.
- Posljednji red tablice **100%** govori o tome da se sve vrijednosti svakoj od stupaca zbrajaju do 100, tj. da su prikazani stupčani postoci.

Ćelije tablice su obojene u plavo, tj. sivo, ako je vrijednost njima značajno iznad, tj. ispod prosjeka. Koriste se dvije nijanse plave, odnosno sive boje, za dva nivoa značajnosti: svjetlija nijansa za odstupanja značajna na nivou 0.05, a tamnije nijanse plave i sive za nivo značajnosti od 0.01.

Primjer tumačenja podatka iz tablica (strukture obrazovanja):

- Značajnost hi-kvadrata (značajnost oba hi-kvadrat statistika je manja od 0.01) nam govori da je distribucija obrazovanja po spolu tj. po tipu naselja značajno drugačija.
- Kada se pogledaju ćelije tablice onda se vidi da ima značajno više muškaraca sa trogodišnjom stručnom školom za zanimanja na nivou značajnosti 0.05 (u cijelom uzorku ispitanika sa ovim tipom obrazovanja ima 11.8%, a među muškarcima 15%). Također, žena sa ovom vrstom škole ima značajno manje (na nivou 0.05) 9%.
- Ispitanika sa fakultetom, akademijom, visokom školom u gradu ima značajno (nivo 0.01) više nego u cijeloj populaciji tj. 12%, kao što ih u ruralnoj sredini ima značajno manje (isti nivo značajnosti od 0.01) tj. 4%.

	TOTAL	SPOL		TIP NASELJA	
		MUŠKI	ŽENSKI	GRAD	DRUGO
N	1198	599	599	704	494
SIG		0.00		0.00	
BEZ ŠKOLE	1.8	2	3	1	2
1 DO 7 RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE	5.1	4	6	3	8
OSNOVNA ŠKOLA (SVIH 8 RAZREDA)	19.4	17	22	14	27
JEDNOGODIŠNJA ILI DVOGODIŠNJA STRUČNA ŠKOLA	1.3	1	2	1	1
TROGODIŠNJA STRUČNA ŠKOLA ZA ZANIMANJA	11.8	15	9	10	14
ČETVEROGODIŠNJA STRUČNA ŠKOLA ZA ZANIMANJA	40.4	41	39	44	35
GIMNAZIJA	4.6	4	6	6	3
VIŠA ŠKOLA, PRVI STUPANJ FAKULTETA	6.3	8	5	7	5
FAKULTET, AKADEMIJA, VISOKA ŠKOLA	8.8	8	10	12	4
MAGISTERIJ	0.3	0	0	1	
BEZ ŠKOLE	2	0		0	0
TOTAL		100%			

PRIMJER. Na skali od 1 do 5 ocijenite opće stanje u zemlji

	TOTAL	SPOL	
		MUŠKI	ŽENSKI
N	1013	500	513
SIG		0.13	
OCJENA 1	23.1	23	23
OCJENA 2	35.3	37	34
SUM –	58.4	59	57
OCJENA 3	35.1	35	36
SUM +	04.9	05	04
OCJENA 4	03.9	04	04
OCJENA 5	01.0	01	01
ODBIJA ODGOVORITI	00.5	01	00
NE ZNA	01.0	00	02
TOTAL		100%	
MEAN	2.23	2.24	2.23

- Ako tabelirana varijabla predstavlja ocjenu ispitanika na nekoj skali onda su dana još 3 reda
- Red označen sa **Sum –** predstavlja sumu postotaka na negativnim ocjenama.
- Red označen sa **Sum +** predstavlja sumu postotaka na pozitivnim ocjenama.
- Ispod ocjena nalaze se ostali nespecifični odgovori ispitanika.
- Red označen sa **Mean** predstavlja aritmetičku sredinu ocjena.

PRIMJER. Koje sve izvore informiranja poznajete?

	TOTAL	TIP NASELJA	
		GRAD	DRUGO
N	502	302	200
IZVOR A	97.8	98	98
IZVOR C	93.2	95	91
IZVOR B	39.1	41	36
IZVOR E	22.3	26	17
IZVOR D	22.1	19	27
DRUGO	20.9	26	14
NITI JEDAN	00.2	00	

- Kada su u pitanju višestruki odgovori (ispitanik je u mogućnosti da odgovori s više valjanih odgovora, modaliteta) podaci u ćelijama predstavljaju postotak (sub)populacije koja spominje, tj. odgovara potvrdno na dati modalitet.
- Primijetite kako nedostaje red 100% – to je zato što se ovi postoci ne zbrajaju do 100.

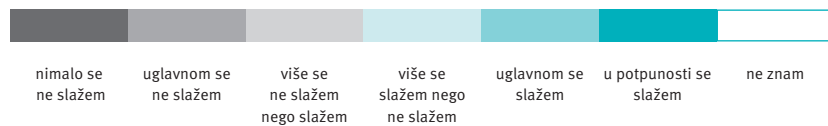
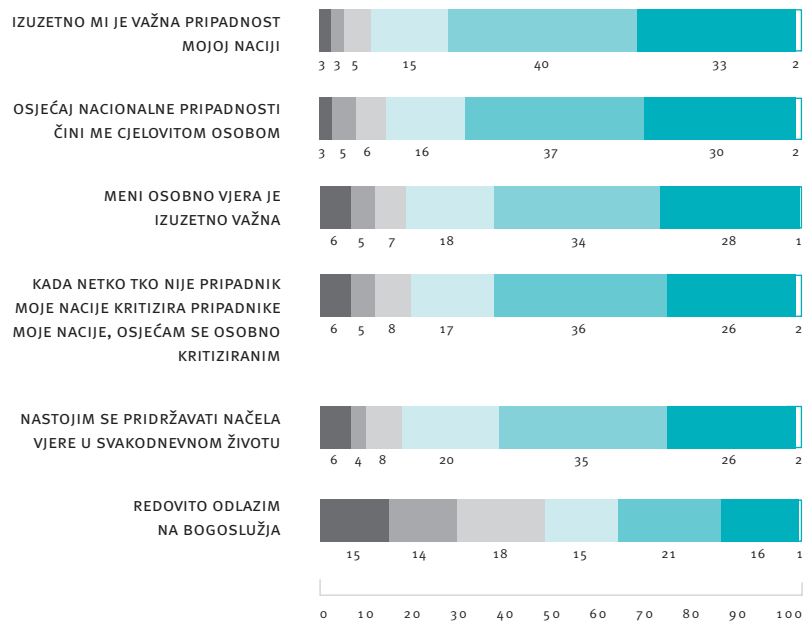
4 Rezultati

NACIONALNI I VJERSKI IDENTITET

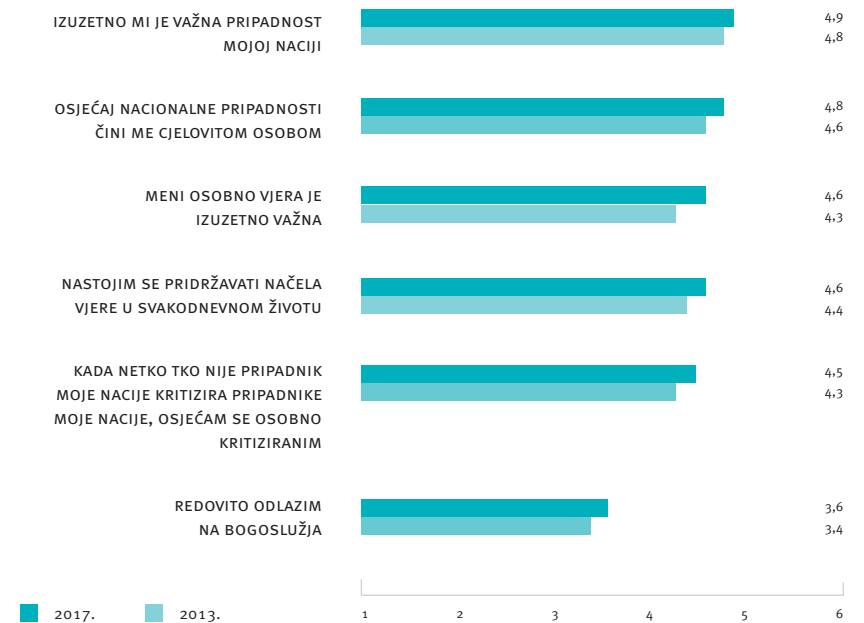
Kao i u prethodnom istraživanju, nacionalni i vjerski identitet mjereno je sa skalom od 6 pitanja od kojih se tri odnose na nacionalni, a tri na vjerski identitet. Ispitanici su zamoljeni da procjene do koje mjere im je važna pripadnost vlastitoj naciji, do koje mjere nacionalna pripadnost određuje njihov identitet te osjećaju li se oni osobno kritiziranim kada netko tko nije pripadnik njihove nacije kritizira pripadnike njihove nacije. Također su procjenjivali koliko im je važna vjera, koliko se pridržavaju vjerskih načela u svakodnevnom životu te koliko redovito odlaze na bogoslužja. Oko ¾ ispitanika iskazuje visoko slaganje (u potpunosti i uglavnom) s tvrdnjom da im je važna pripadnost naciji. S tom tvrdnjom se i sada, kao i 2013. godine, slaže najviše ispitanika. Može se uočiti kako u odnosu na 2013. godinu, ispitanici iskazuju nešto više slaganje sa svim ispitanim stavovima vezanima uz vjeru i naciju. I dalje najmanje ispitanika odlazi redovito na bogoslužje, ali je taj udio prema iskazanom stavu značajno viši nego prije 4 godine. Općenito je slaganje s tvrdnjama vezanima uz vjeru i naciju izraženije sada nego što je bilo 2013. godine.

Mogu se također uočiti i neke zanimljive razlike s obzirom na pojedina socio-demografska obilježja ispitanika. Ženama je vjera važnija nego muškarcima, a mladi općenito pridaju najmanju važnost vjeri i naciji. Isti trend se može uočiti i kod osoba s višim obrazovanjem, te osoba iz urbanijih sredina. Ispitanici iz Banovine, Korduna i Like te Slavonije iskazuju višu razinu slaganja s tvrdnjama vezanim uz nacionalni i vjerski identitet, a manje ispitanici iz Istre i Primorja te Zagreba i okolice. Kućanice i umirovljenici su "najtradicionalniji" odnosno pokazuju najviši stupanj slaganja s tvrdnjama vezanima uz vjeru i naciju. Nasuprot tome, studenti te menadžeri iskazuju u prosjeku manji stupanj slaganja. Uočene su i očekivane razlike s obzirom na stranačka opredjeljenja te s obzirom na samoprocjenu političke orijentacije. Tako glasači HDZ-a i oni koje se vide kao desno orijentirani, vjeru i naciju vide kao nešto važnije nego glasači SDP-a i oni koji se vide kao lijeva. Ispitanici koji se izjašnjavaju kao Hrvati te oni katoličke vjeroispovijesti iskazuju viši stupanj slaganja s tvrdnjama o vjeri i naciji.

SLIKA 1. Pročitat ću Vam neke opće tvrdnje u vezi nacionalne pripadnosti i vjere. Molim Vas da procijenite u kojoj mjeri sljedeće tvrdnje opisuju Vas osobno. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava "Potpuno netočno, to uopće ne vrijedi za mene", dok 6 označava "U potpunosti točno, to u potpunosti vrijedi za mene".

SLIKA 2. Pročitat ću Vam neke opće tvrdnje u vezi nacionalne pripadnosti i vjere. Molim Vas da procijenite u kojoj mjeri sljedeće tvrdnje opisuju Vas osobno. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava "Potpuno netočno, to uopće ne vrijedi za mene", dok 6 označava "U potpunosti točno, to u potpunosti vrijedi za mene". – usporedba s 2013.

TABLICA 3. Pročitat ću Vam neke opće tvrdnje u vezi nacionalne pripadnosti i vjere. Molim Vas da procijenite u kojoj mjeri sljedeće tvrdnje opisuju Vas osobno. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava "Potpuno netočno, to uopće ne vrijedi za mene", dok 6 označava "U potpunosti točno, to u potpunosti vrijedi za mene".

	N	IZUZETNO MI JE VAŽNA PRIPADNOST MOJOJ NACIJI	OSJEĆAJ NACIONALNE PRIPADNOSTI ČINI ME CJELOVITOM OSOBOM	KADA NETKO TKO NIJE PRIPADNIK MOJE NACIJE KRITIZIRA PRIPADNIKE MOJE NACIJE, OSJEĆAM SE OSOBNO KRITIZIRANIM	MENI OSOBNO VJERA JE IZUZETNO VAŽNA	NASTOJIM SE PRIDRŽAVATI NAČELA VJERE U SVAKODNEVNOJ ŽIVOTU	REDOVITO ODLAZIM NA BOGOSLUŽJA	
TOTAL	965	4.87	4.75	4.54	4.56	4.56	3.63	
REGIJA	DALMACIJA	190	4.86	4.73	4.44	4.58	4.53	4.01
	HRVATSKO PRIMORJE I ISTR	114	4.59	4.50	4.39	4.18	4.18	3.25
	BANOVINA, KORDUN I LIKA	82	5.27	5.21	4.89	4.85	5.12	3.55
	SLAVONIJA	160	4.99	4.99	4.75	5.16	4.92	3.73
	SJEVERNA HRVATSKA	168	4.91	4.75	4.44	4.53	4.50	3.50
	ZAGREB I OKOLICA	252	4.77	4.58	4.51	4.27	4.39	3.56
TIP NASELJA	GRAD	591	4.74	4.58	4.40	4.42	4.44	3.58
	SELO	374	5.09	5.02	4.76	4.79	4.75	3.71
	OBRAZOVANJE							
OSNOVNA ŠKOLA	259	5.02	5.00	4.91	5.02	4.87	3.77	
SREDNJA ŠKOLA	537	4.88	4.71	4.48	4.53	4.51	3.64	
VIŠA ŠKOLA / FAKULTET	169	4.60	4.47	4.18	3.98	4.26	3.39	
DOB	DO 30 GODINA	181	4.61	4.40	4.21	4.16	4.12	3.32
	OD 31 DO 45 GODINA	243	4.74	4.68	4.41	4.55	4.55	3.66
	OD 46 DO 60 GODINA	259	5.06	4.95	4.68	4.71	4.73	3.72
	VIŠE OD 60 GODINA	281	4.97	4.85	4.76	4.70	4.71	3.72
SPOL	ŽENA	508	4.90	4.79	4.57	4.72	4.72	3.84
	MUŠKARAC	457	4.85	4.70	4.51	4.39	4.38	3.40

PROSJEČNE VRIJEDNOSTI

TABLICA 4. Pročitat ću Vam neke opće tvrdnje u vezi nacionalne pripadnosti i vjere. Molim Vas da procijenite u kojoj mjeri sljedeće tvrdnje opisuju Vas osobno. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava "Potpuno netočno, to uopće ne vrijedi za mene", dok 6 označava "U potpunosti točno, to u potpunosti vrijedi za mene".

	N	IZUZETNO MI JE VAŽNA PRIPADNOST MOJOJ NACIJI	OSJEĆAJ NACIONALNE PRIPADNOSTI ČINI ME CJELOVITOM OSOBOM	KADA NETKO TKO NIJE PRIPADNIK MOJE NACIJE KRITIZIRA PRIPADNIKE MOJE NACIJE, OSJEĆAM SE OSOBNO KRITIZIRANIM	MENI OSOBNO VJERA JE IZUZETNO VAŽNA	NASTOJIM SE PRIDRŽAVATI NAČELA VJERE U SVAKODNEVNOJ ŽIVOTU	REDOVITO ODLAZIM NA BOGOSLUŽJA		
TOTAL	965	4.87	4.75	4.54	4.56	4.56	3.63		
PROMIENA BORAVIŠTA	NE	566	4.93	4.80	4.58	4.65	4.57	3.79	
	DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA UNUTAR HRVATSKE	283	4.73	4.68	4.41	4.38	4.48	3.35	
	DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA U INOZEMSTVU	61	5.06	4.80	4.93	4.70	4.57	3.33	
	DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA I UNUTAR HRVATSKE I U INOZEMSTVU	55	4.74	4.49	4.39	4.46	4.90	3.74	
ZANIMANJE	SLOBODNA PROFESIJA/ MENADŽMENT	93	4.52	4.33	4.14	4.05	4.21	3.50	
	SLUŽBENICI	88	4.49	4.32	4.08	4.27	4.39	3.57	
	RADNICI	230	5.02	4.93	4.55	4.59	4.58	3.70	
	STUDENTI	86	4.52	4.29	4.10	4.08	3.94	3.16	
	KUĆANICE	66	5.35	5.24	5.01	5.30	5.36	4.22	
	NEZAPOSLENI	148	4.79	4.74	4.63	4.65	4.62	3.41	
	UMIROVLJENICI	249	5.05	4.94	4.84	4.75	4.71	3.81	
	OSTALO I NEPOZNATO	7	4.71	4.35	4.30	4.60	4.47	3.03	
	PRIHODI KUĆANSTVA	DO 2000 KN	101	4.80	4.79	4.40	4.85	4.85	3.69
		2001–4000 KN	123	5.08	4.94	4.75	4.75	4.89	3.87
4001–6000 KN		127	4.88	4.82	4.56	4.79	4.69	3.70	
6001–8000 KN		93	4.99	4.75	4.52	4.45	4.62	3.62	
VIŠE OD 8001		221	4.79	4.68	4.34	4.40	4.39	3.60	
NE ZNA / NE ŽELI ODGOVORITI	301	4.83	4.68	4.65	4.45	4.38	3.51		

PROSJEČNE VRIJEDNOSTI

TABLICA 5. Pročitat ću Vam neke opće tvrdnje u vezi nacionalne pripadnosti i vjere. Molim Vas da procijenite u kojoj mjeri sljedeće tvrdnje opisuju Vas osobno. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava "Potpuno netočno, to uopće ne vrijedi za mene", dok 6 označava "U potpunosti točno, to u potpunosti vrijedi za mene".

	N	IZUZETNO MI JE VAŽNA PRIPADNOST MOJOJ NACIJI	OSJEĆAJ NACIONALNE PRIPADNOSTI ČINI ME CIELOVITOM OSOBOM	KADA NETKO TKO NIJE PRIPADNIK MOJE NACIJE KRITIZIRA PRIPADNIKE MOJE NACIJE, OSJEĆAM SE OSOBNO KRITIZIRANIM	MENI OSOBNO VJERA JE IZUZETNO VAŽNA	NASTOJIM SE PRIDRŽAVATI NAČELA VJERE U SVAKODNEVNOJ ŽIVOTU	REDOVITO ODLAZIM NA BOGOSLUŽJA
TOTAL	965	4.87	4.75	4.54	4.56	4.56	3.63
VIEROISPOVIJEST							
KATOLIČKA	844	4.97	4.87	4.63	4.74	4.72	3.78
PRAVOSLAVNA	39	4.75	4.42	4.12	4.02	4.10	3.11
AGNOSTIK/ATEIST	59	3.89	3.64	3.86	1.97	2.41	1.67
NEKA DRUGA	23	3.89	3.75	3.73	5.46	5.03	3.90
NACIONALNOST							
HRVATSKA	891	4.92	4.80	4.58	4.60	4.61	3.68
SRPSKA	38	4.49	4.13	4.02	3.94	4.06	2.92
OSTALO	36	4.11	4.05	4.05	4.30	3.99	3.03
LIJEVO-DESNO							
DESNO	272	5.31	5.23	5.12	5.16	5.07	4.35
CENTAR	449	4.88	4.71	4.44	4.63	4.63	3.60
LIJEVO	244	4.37	4.29	4.09	3.79	3.87	2.89
STRANKE							
HDZ	231	5.26	5.20	5.07	5.04	4.99	4.30
SDP	164	4.59	4.46	4.27	3.97	4.08	2.95
MOST	61	4.88	4.62	4.20	4.65	4.65	3.59
ŽIVI ZID	52	4.70	4.43	4.44	4.20	4.12	3.33
OSTALE	151	4.67	4.58	4.39	4.70	4.61	3.59
NEODLUČNI	46	5.16	5.03	4.93	4.63	4.54	3.89
APSTINENTI	259	4.80	4.67	4.35	4.47	4.54	3.51

PROSJEČNE VRIJEDNOSTI

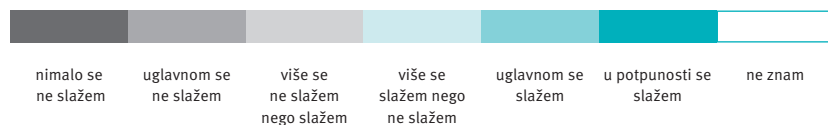
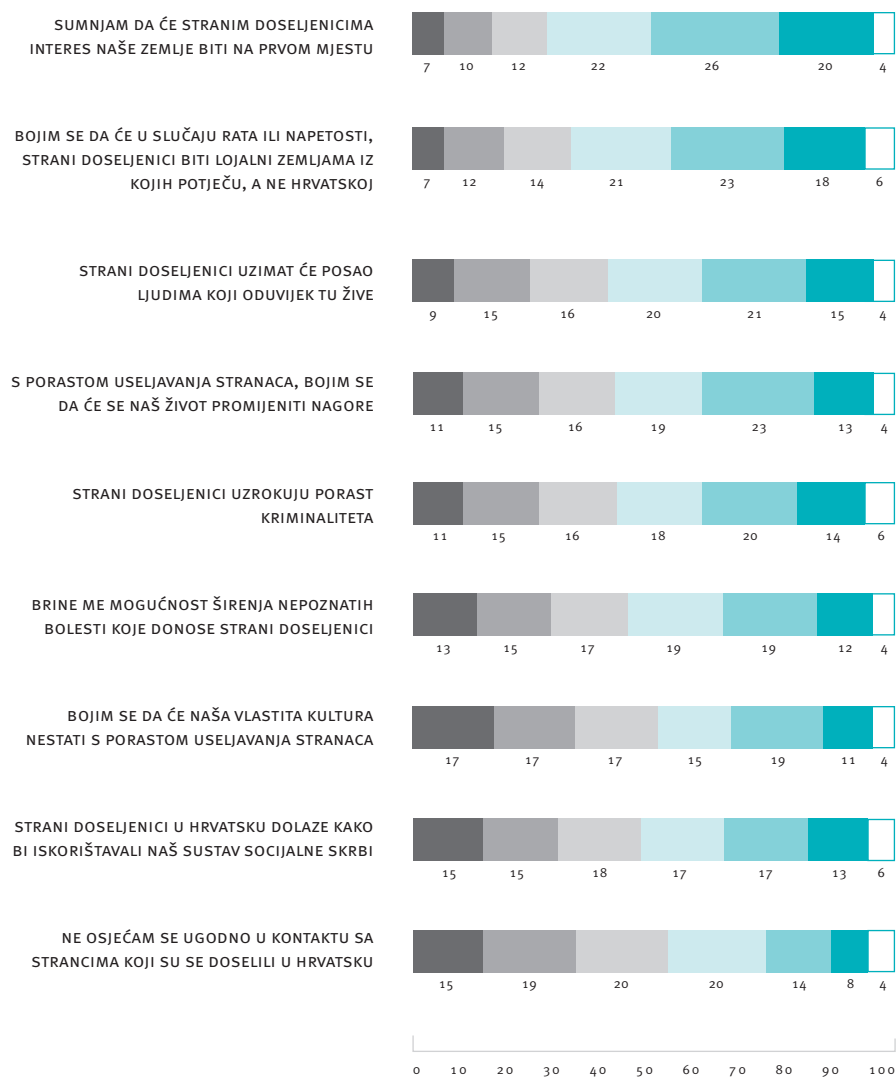
KSENOFOBIJA

Kao i prije četiri godine, u sklopu istraživanja ispitani su ksenofobični stavovi prema useljavanju stranaca u Hrvatsku. Korišteno je devet tvrdnji (jedna nova u odnosu na istraživanje iz 2013.) koje mjere predrasude i strahove u svim navedenim područjima. Ksenofobija se definira kao općeniti negativan stav i netrpeljivost prema članovima vanjske grupe, odnosno kao predrasude prema osobama koje doživljavamo strancima. S obzirom na to da je 2015. i 2016. godine u Republiku Hrvatsku ušlo mnogo više izbjeglica nego u prethodnim razdobljima, potrebno je utvrditi jesu li se promijenili stavovi građana prema strancima i ako jesu, u kojem smjeru. Kao i 2013. godine, ispitivali smo strah i negativne reakcije prema strancima. Pritom su područja ovih strahova sljedeća: osobna sigurnost, kulturalni identitet i politička lojalnost. Drugim riječima, predrasude i netrpeljivost prema strancima se temelje na strahu da će oni ugroziti "našu" osobnu sigurnost i sigurnost "naše" imovine, da ćemo zbog njihove prisutnosti trebati mijenjati vlastitu kulturu i izgubiti kulturalni identitet te da će oni svojom neloyalnošću ugroziti stabilnost "naše" države i da neće voditi računa o njenoj dobrobiti.

Gledano s obzirom na rezultate iz 2013. godine, na osam tvrdnji koje su zajedničke u oba vala, vidi se negativan pomak u stavovima, odnosno pojačao se strah i predrasude prema useljavanju stranaca. Predrasude i dalje nisu većinski izražene, odnosno građani su podijeljeni u stavovima, no ipak su nešto izraženiji strah i predrasude. Kao i prije četiri godine, najniži stupanj slaganja građani imaju s tvrdnjom da se "ne osjećam ugodno u kontaktu sa strancima" iako je i tu došlo do negativnog porasta u usporedbi s 2013. godinom. Sada je najizraženiji strah da doseljenicima interes naše zemlje neće biti na prvom mjestu; te da će u slučaju rata biti vjerni svojoj zemlji, a ne Hrvatskoj. Jedina tvrdnja gdje se dogodio pozitivan pomak je smanjenje straha da će nam stranci oduzimati posao.

Slično kao i kod nacionalnog i vjerskog identiteta, mladi su manje podložni strahu i predrasudama, a to vrijedi i za osobe višeg obrazovanja. Nezaposleni se boje da će im stranci oduzeti posao, a studenti su najotvoreniji odnosno iskazuju najniži nivo predrasuda i straha prema strancima. Obzirom na stranačke preferencije, birači Živog zida su nešto otvoreniji prema strancima, a ispitanici koji se vidi na desnoj strani ideološke skale su nešto zatvoreniji. Katolici su također nešto zatvoreniji, dok su agnostici/ateisti otvoreniji prema strancima.

SLIKA 3. Pročitat ću Vam neke opće tvrdnje o useljavanju stranaca u Hrvatsku. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa svakom pojedinom tvrdnjom. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava "Nimalo se ne slažem", dok 6 označava "U potpunosti se slažem".

SLIKA 4. Pročitat ću Vam neke opće tvrdnje o useljavanju stranaca u Hrvatsku. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa svakom pojedinom tvrdnjom. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava "Nimalo se ne slažem", dok 6 označava "U potpunosti se slažem".

– usporedba s 2013.

TABLICA 6. Pročitat ću Vam neke opće tvrdnje o useljavanju stranaca u Hrvatsku. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa svakom pojedinom tvrdnjom. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava "Nimalo se ne slažem", dok 6 označava "U potpunosti se slažem".

		N	STRANI DOSELEJENICI UZROKUJU PORAST KRIMINALITETA	STRANI DOSELEJENICI UZIMAT ĆE POSAO LJUDIMA KOJI ODUVIJEK TU ŽIVE	NE OSJEĆAM SE UGODNO U KONTAKTU SA STRANCIMA KOJI SU SE DOSELILI U HRVATSKU	BRINE ME MOGUĆNOST ŠIRENJA NEPOZNatih BOLESTI KOJE DONOSE STRANI DOSELEJENICI	BOJIM SE DA ĆE U SLUČAJU RATA ILI NAPETOSTI, STRANI DOSELEJENICI BITI LOJALNI ZEMLJAMA IZ KOJIH POTIJEČU, A NE HRVATSKOJ	S PORASTOM USELJAVANJA STRANACA, BOJIM SE DA ĆE SE NAŠ ŽIVOT PROMIJENITI NAGORE	SUMNJAM DA ĆE STRANIM DOSELEJENICIMA INTERES NAŠE ZEMLJE BITI NA PRVOM MJESTU	BOJIM SE DA ĆE NAŠA VLASTITA KULTURA NESTATI S PORASTOM USELJAVANJA STRANACA	STRANI DOSELEJENICI U HRVATSKU DOLAZE KAKO BI IŠKORIŠTAVALI NAŠ SUSTAV SOCIJALNE SKRBI
TOTAL		959	3.68	3.75	3.24	3.54	3.99	3.67	4.16	3.37	3.47
REGIJA	DALMACIJA	189	3.54	3.59	3.10	3.43	3.93	3.49	3.97	3.41	3.31
	HRVATSKO PRIMORJE I ISTRRA	110	3.84	3.92	3.37	3.63	3.77	3.69	4.15	3.60	3.46
	BANOVINA, KORDUN I LIKA	82	3.38	3.48	3.17	3.42	3.77	3.71	4.38	3.03	3.21
	SLAVONIJA	159	3.58	3.71	3.05	3.58	4.19	3.78	4.25	3.44	3.50
	SJEVERNA HRVATSKA	168	3.73	3.82	3.22	3.56	4.06	3.58	4.12	3.22	3.45
	ZAGREB I OKOLICA	251	3.84	3.88	3.42	3.57	4.01	3.77	4.20	3.42	3.67
TIP MASELJA	GRAD	588	3.65	3.71	3.18	3.47	3.95	3.62	4.10	3.28	3.41
	SELO	370	3.73	3.83	3.33	3.64	4.04	3.76	4.26	3.52	3.55
OBRAZOVANJE	OSNOVNA ŠKOLA	256	3.94	4.05	3.51	3.79	4.26	3.93	4.37	3.59	3.81
	SREDNJA ŠKOLA	534	3.70	3.76	3.26	3.58	3.99	3.69	4.20	3.38	3.46
	VIŠA ŠKOLA/ FAKULTET	169	3.24	3.30	2.76	3.02	3.55	3.23	3.74	3.03	2.98
	DO 30 GODINA	181	3.37	3.50	2.98	3.08	3.72	3.31	3.97	3.09	3.14
DOB	OD 31 DO 45 GODINA	244	3.67	3.79	3.19	3.68	3.97	3.70	4.17	3.22	3.38
	OD 46 DO 60 GODINA	259	3.88	3.85	3.37	3.71	4.11	3.83	4.32	3.61	3.68
	VIŠE OD 60 GODINA	275	3.70	3.80	3.32	3.54	4.06	3.74	4.12	3.48	3.56
SPOL	ŽENA	506	3.68	3.77	3.22	3.50	3.95	3.68	4.13	3.29	3.49
	MUŠKARAC	452	3.68	3.73	3.26	3.57	4.03	3.66	4.20	3.46	3.45

PROSJEČNE VRIJEDNOSTI

TABLICA 7. Pročitat ću Vam neke opće tvrdnje o useljavanju stranaca u Hrvatsku. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa svakom pojedinom tvrdnjom. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava "Nimalo se ne slažem", dok 6 označava "U potpunosti se slažem".

		N	STRANI DOSELEJENICI UZROKUJU PORAST KRIMINALITETA	STRANI DOSELEJENICI UZIMAT ĆE POSAO LJUDIMA KOJI ODUVIJEK TU ŽIVE	NE OSJEĆAM SE UGODNO U KONTAKTU SA STRANCIMA KOJI SU SE DOSELILI U HRVATSKU	BRINE ME MOGUĆNOST ŠIRENJA NEPOZNatih BOLESTI KOJE DONOSE STRANI DOSELEJENICI	BOJIM SE DA ĆE U SLUČAJU RATA ILI NAPETOSTI, STRANI DOSELEJENICI BITI LOJALNI ZEMLJAMA IZ KOJIH POTIJEČU, A NE HRVATSKOJ	S PORASTOM USELJAVANJA STRANACA, BOJIM SE DA ĆE SE NAŠ ŽIVOT PROMIJENITI NAGORE	SUMNJAM DA ĆE STRANIM DOSELEJENICIMA INTERES NAŠE ZEMLJE BITI NA PRVOM MJESTU	BOJIM SE DA ĆE NAŠA VLASTITA KULTURA NESTATI S PORASTOM USELJAVANJA STRANACA	STRANI DOSELEJENICI U HRVATSKU DOLAZE KAKO BI IŠKORIŠTAVALI NAŠ SUSTAV SOCIJALNE SKRBI
TOTAL		959	3.68	3.75	3.24	3.54	3.99	3.67	4.16	3.37	3.47
PROMJENA BORAVIŠTA	NE	563	3.69	3.74	3.31	3.45	3.93	3.66	4.17	3.40	3.48
	DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA UNUTAR HRVATSKE	283	3.67	3.75	3.28	3.70	4.06	3.66	4.21	3.33	3.53
	DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA U INOZEMSTVU	61	3.57	3.85	2.61	3.44	3.98	3.81	3.92	2.95	2.86
ZANIMANJE	DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA I UNUTAR HRVATSKE I U INOZEMSTVU	51	3.77	3.84	2.88	3.76	4.23	3.73	4.12	3.81	3.70
	SLOBODNA PROFESIJA/ MENADŽMENT	93	3.24	3.55	2.79	3.16	3.68	3.41	3.90	3.08	3.29
PRIHODI KUĆANSTVA	SLUŽBENICI	88	3.65	3.44	3.27	3.31	3.57	3.39	4.06	3.25	3.32
	RADNICI	230	3.83	3.91	3.38	3.65	4.04	3.83	4.26	3.52	3.53
	STUDENTI	84	3.24	3.26	2.84	2.75	3.66	3.08	3.89	2.86	3.03
	KUĆANICE	66	3.25	3.30	2.90	3.39	3.86	3.24	3.54	2.65	2.94
	NEZAPOSLENI	148	3.83	4.06	3.38	3.92	4.23	3.92	4.45	3.65	3.76
	UMIROVLJENICI	242	3.89	3.89	3.40	3.74	4.22	3.89	4.28	3.57	3.62
	OSTALO I NEPOZNATO	8	3.80	3.58	3.50	3.39	3.40	3.44	3.89	3.82	3.85
PROMJENA BORAVIŠTA	DO 2000 KN	101	3.80	3.74	3.26	3.60	4.11	3.53	4.48	3.54	3.55
	2001–4000 KN	119	4.02	3.98	3.60	3.96	4.33	3.91	4.19	3.56	3.77
	4001–6000 KN	127	3.74	3.85	3.50	3.77	4.28	3.94	4.27	3.36	3.59
	6001–8000 KN	93	3.80	3.88	3.26	3.70	4.02	3.81	4.27	3.35	3.43
	VIŠE OD 8001	221	3.72	3.71	3.21	3.51	3.81	3.64	4.04	3.38	3.41
NE ZNA/NE ŽELI ODGOVORITI	296	3.40	3.62	2.98	3.20	3.80	3.49	4.05	3.25	3.32	

PROSJEČNE VRIJEDNOSTI

TABLICA 8. Pročitat ću Vam neke opće tvrdnje o useljavanju stranaca u Hrvatsku. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa svakom pojedinom tvrdnjom. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava "Nimalo se ne slažem", dok 6 označava "U potpunosti se slažem".

	N	STRANI DOSELJENICI UZROKUJU PORAST KRIMINALITETA	STRANI DOSELJENICI UZIMAT ĆE POSAO LJUDIMA KOJI ODUVJEK TU ŽIVE	NE OSJEĆAM SE UGODNO U KONTAKTU SA STRANCIMA KOJI SU SE DOSELILI U HRVATSKU	BRINE ME MOGUĆNOST ŠIRENJA NEPOZNatih BOLESTI KOJE DONOSE STRANI DOSELJENICI	BOJIM SE DA ĆE U SLUČAJU RATA ILI NAPETOSTI, STRANI DOSELJENICI BITI LOJALNI ZEMLJAMA IZ KOJIH POTJEČU, A NE HRVATSKOJ	S PORASTOM USELJAVANJA STRANACA, BOJIM SE DA ĆE SE NAŠ ŽIVOT PROMIJENITI NAGORE	SUMNJAM DA ĆE STRANIM DOSELJENICIMA INTERES NAŠE ZEMLJE BITI NA PRVOM MJESTU	BOJIM SE DA ĆE NAŠA VLASTITA KULTURA NESTATI S PORASTOM USELJAVANJA STRANACA	STRANI DOSELJENICI U HRVATSKU DOLAZE KAKO BI ISKORIŠTAVALI NAŠ SUŠTAV SOCIJALNE SKRBI	
TOTAL	959	3.68	3.75	3.24	3.54	3.99	3.67	4.16	3.37	3.47	
VIEROISPOVIJEST	KATOLIČKA	841	3.74	3.81	3.28	3.56	4.02	3.72	4.20	3.43	3.52
	PRAVOSLAVNA	39	3.39	3.40	2.96	3.71	4.21	3.41	3.99	3.13	3.59
	AGNOSTIK/ATEIST	57	3.29	3.35	2.85	3.02	3.36	3.17	3.74	2.77	2.83
	NEKA DRUGA	22	2.75	3.14	2.95	3.81	3.77	3.36	4.07	3.11	3.01
NACIONALNOST	HRVATSKA	886	3.72	3.78	3.26	3.54	3.98	3.69	4.18	3.41	3.49
	SRPSKA	38	3.31	3.64	3.07	3.71	4.30	3.54	4.15	3.08	3.68
	OSTALO	34	2.86	3.27	2.76	3.29	3.66	3.27	3.52	2.73	2.53
LIJEVO-DESNO	DESNO	272	3.88	3.88	3.42	3.88	4.21	3.85	4.42	3.69	3.63
	CENTAR	443	3.65	3.78	3.24	3.47	3.90	3.63	4.09	3.35	3.53
	LIJEVO	243	3.52	3.56	3.02	3.28	3.89	3.54	4.00	3.07	3.18
STRANKE	HDZ	230	3.82	3.78	3.37	3.77	4.11	3.73	4.29	3.65	3.62
	SDP	164	3.66	3.62	3.27	3.31	3.97	3.68	4.03	3.31	3.41
	MOST	61	3.40	3.42	2.85	3.25	3.72	3.45	4.00	3.03	3.03
	ŽIVI ZID	52	3.40	3.44	2.82	2.80	3.40	2.85	3.38	2.93	3.00
	OSTALE	151	3.43	3.50	3.34	3.45	3.81	3.62	4.16	3.01	3.14
	NEODLUČNI	44	3.83	3.93	3.50	3.93	4.31	4.11	4.28	3.94	3.86
	APSTINENTI	255	3.82	4.09	3.17	3.67	4.13	3.79	4.30	3.45	3.69

STAVOVI PREMA DISKRIMINACIJI STRANIH DOSELJENIKA

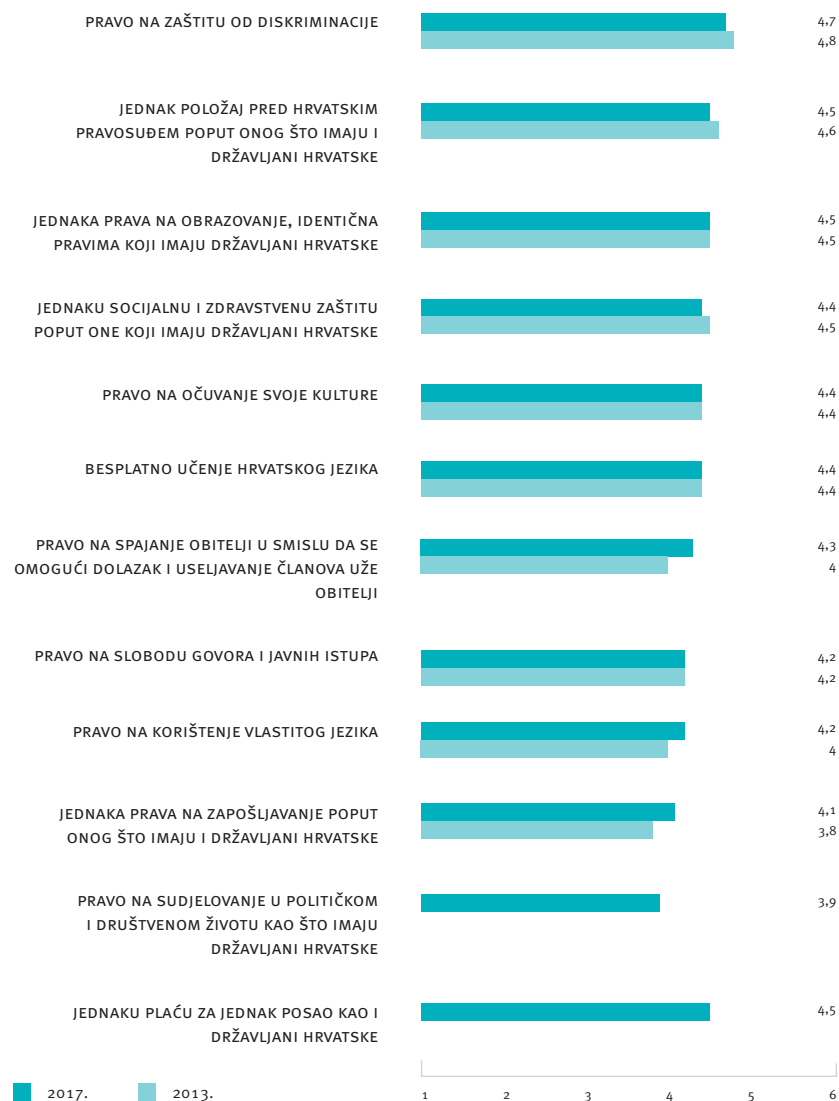
Stavove prema diskriminaciji stranih doseljenika u Republici Hrvatskoj mjerili smo skalom od 12 tvrdnji (10 istih kao i 2013. godine te dvije nove) u kojima su ispitanici trebali procijeniti u kojoj mjeri podržavaju jednakost položaja državljana RH i stranih doseljenika u područjima pravosuđa, obrazovanja, socijalne i zdravstvene zaštite i zapošljavanja te u kojoj mjeri podržavaju pravo stranih državljana na korištenje vlastitog jezika, očuvanje vlastite kulture, slobodu govora i javnih istupa, pravo sudjelovanja u političkom životu, zaštitu od diskriminacije, spajanje obitelji te besplatno učenje hrvatskog jezika.

U protekle 4 godine stavovi građana RH prema diskriminaciji stranih doseljenika nisu se značajno promijenili, odnosno gotovo da i nisu zabilježene promjene u stavu. Jedini uočeni pomak u stavu je kod tvrdnje kako im treba osigurati jednaka prava na zapošljavanje. Ispitanici iz Slavonije pokazuju nešto veću razini otvorenosti prema pravima stranaca, kao i studenti, osobe koje su boravile u drugim mjestima u inozemstvu te osobe koje se svrstavaju na lijevoj strani skale političke orijentacije.

SLIKA 5. Obzirom da ne postoje jednoznačni stavovi o pravima stranih doseljenika u Republici Hrvatskoj, molimo Vas da slobodno i iskreno izrazite svoje slaganje sa sljedećim tvrdnjama. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava “Nimalo se ne slažem”, dok 6 označava “U potpunosti se slažem”. Svim legalnim stranim doseljenicima u Republici Hrvatskoj trebalo bi osigurati:

SLIKA 6. Obzirom da ne postoje jednoznačni stavovi o pravima stranih doseljenika u Republici Hrvatskoj, molimo Vas da slobodno i iskreno izrazite svoje slaganje sa sljedećim tvrdnjama. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava “Nimalo se ne slažem”, dok 6 označava “U potpunosti se slažem”. Svim legalnim stranim doseljenicima u Republici Hrvatskoj trebalo bi osigurati: – usporedba s 2013.

TABLICA 9. Obzirom da ne postoje jednoznačni stavovi o pravima stranih doseljenika u Republici Hrvatskoj, molimo Vas da slobodno i iskreno izrazite svoje slaganje sa sljedećim tvrdnjama. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava "Nimalo se ne slažem", dok 6 označava "U potpunosti se slažem". Svim legalnim stranim doseljenicima u Republici Hrvatskoj trebalo bi osigurati:

		N	JEDNAK POLOŽAJ PRED HRVATSKIM PRAVOSUDBEM POPUT ONOG ŠTO IMAJU I DRŽAVLJANI HRVATSKE	JEDNAKA PRAVA NA OBRAZOVANJE, IDENTIČNA PRAVIMA KOJI IMAJU DRŽAVLJANI HRVATSKE	JEDNAKU SOCIJALNU I ZDRAVSTVENU ZAŠTITU POPUT ONE KOJI IMAJU DRŽAVLJANI HRVATSKE	JEDNAKA PRAVA NA ZAPOSILJAVANJE POPUT ONOG ŠTO IMAJU I DRŽAVLJANI HRVATSKE	PRAVO NA KORIŠTENJE VLASTITOG JEZIKA	PRAVO NA OČUVANJE SVOJE KULTURE	PRAVO NA SLOBODU GOVORA I JAVNIH ISTUPA	PRAVO NA ZAŠTITU OD DISKRIMINACIJE	PRAVO NA SPAJANJE OBITELJI U SMISLU DA SE OMOGUĆI DOLAZAK I USELJAVANJE ČLANOVA UŽE OBITELJI	BESPLATNO UČENJE HRVATSKOG JEZIKA	PRAVO NA SUDIJELOVANJE U POLITIČKOM I DRUŠTVENOM ŽIVOTU KAO ŠTO IMAJU DRŽAVLJANI HRVATSKE	JEDNAKU PLAĆU ZA JEDNAK POSAO KAO I DRŽAVLJANI HRVATSKE
TOTAL		956	4.49	4.48	4.43	4.08	4.16	4.42	4.20	4.65	4.30	4.38	3.91	4.46
REGIJA	DALMACIJA	190	4.34	4.36	4.54	4.07	4.04	4.25	4.11	4.56	4.23	4.47	3.87	4.52
	HRVATSKO PRIMORJE I ISTRA	110	4.49	4.46	4.36	4.04	4.14	4.26	4.11	4.46	4.15	4.47	4.05	4.27
	BANOVINA, KORDUN I LIKA	82	4.49	4.52	4.54	4.14	4.42	4.64	4.38	4.85	4.70	4.54	4.13	4.66
	SLAVONIJA	159	4.70	4.80	4.81	4.42	4.33	4.76	4.39	4.99	4.37	4.56	4.19	4.82
	SJEVERNA HRVATSKA	166	4.50	4.31	4.20	3.94	4.19	4.38	4.25	4.62	4.43	4.15	3.77	4.37
	ZAGREB I OKOLICA	249	4.48	4.46	4.23	3.95	4.04	4.38	4.10	4.54	4.15	4.26	3.74	4.26
	TIP NASELJA	GRAD	587	4.55	4.50	4.45	4.12	4.17	4.48	4.26	4.67	4.27	4.32	3.93
SELO	369	4.40	4.44	4.40	4.00	4.13	4.34	4.11	4.61	4.35	4.48	3.88	4.42	
OBRAZOVANJE	OSNOVNA ŠKOLA	254	4.39	4.40	4.39	4.02	4.27	4.44	4.21	4.70	4.37	4.36	3.86	4.26
	SREDNJA ŠKOLA	534	4.50	4.46	4.40	4.03	4.14	4.43	4.20	4.64	4.25	4.36	3.87	4.54
	VIŠA ŠKOLA/FAKULTET	168	4.63	4.64	4.55	4.31	4.03	4.38	4.20	4.62	4.34	4.48	4.13	4.53
	DOB	DO 30 GODINA	181	4.62	4.65	4.58	4.32	4.21	4.45	4.41	4.80	4.44	4.49	4.13
OD 31 DO 45 GODINA	243	4.61	4.47	4.49	4.15	4.30	4.53	4.18	4.71	4.38	4.46	4.13	4.63	
OD 46 DO 60 GODINA	256	4.32	4.37	4.30	3.98	4.07	4.45	4.19	4.61	4.13	4.18	3.60	4.26	
VIŠE OD 60 GODINA	275	4.47	4.47	4.39	3.94	4.08	4.29	4.09	4.52	4.28	4.43	3.87	4.41	
SPOL	ŽENA	504	4.53	4.52	4.49	4.04	4.17	4.45	4.17	4.66	4.31	4.43	3.88	4.54
	MUŠKARAC	452	4.45	4.43	4.36	4.11	4.15	4.40	4.24	4.64	4.28	4.33	3.95	4.38

TABLICA 10. Obzirom da ne postoje jednoznačni stavovi o pravima stranih doseljenika u Republici Hrvatskoj, molimo Vas da slobodno i iskreno izrazite svoje slaganje sa sljedećim tvrdnjama. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava "Nimalo se ne slažem", dok 6 označava "U potpunosti se slažem". Svim legalnim stranim doseljenicima u Republici Hrvatskoj trebalo bi osigurati:

		N	JEDNAK POLOŽAJ PRED HRVATSKIM PRAVOSUDBEM POPUT ONOG ŠTO IMAJU I DRŽAVLJANI HRVATSKE	JEDNAKA PRAVA NA OBRAZOVANJE, IDENTIČNA PRAVIMA KOJI IMAJU DRŽAVLJANI HRVATSKE	JEDNAKU SOCIJALNU I ZDRAVSTVENU ZAŠTITU POPUT ONE KOJI IMAJU DRŽAVLJANI HRVATSKE	JEDNAKA PRAVA NA ZAPOSILJAVANJE POPUT ONOG ŠTO IMAJU I DRŽAVLJANI HRVATSKE	PRAVO NA KORIŠTENJE VLASTITOG JEZIKA	PRAVO NA OČUVANJE SVOJE KULTURE	PRAVO NA SLOBODU GOVORA I JAVNIH ISTUPA	PRAVO NA ZAŠTITU OD DISKRIMINACIJE	PRAVO NA SPAJANJE OBITELJI U SMISLU DA SE OMOGUĆI DOLAZAK I USELJAVANJE ČLANOVA UŽE OBITELJI	BESPLATNO UČENJE HRVATSKOG JEZIKA	PRAVO NA SUDIJELOVANJE U POLITIČKOM I DRUŠTVENOM ŽIVOTU KAO ŠTO IMAJU DRŽAVLJANI HRVATSKE	JEDNAKU PLAĆU ZA JEDNAK POSAO KAO I DRŽAVLJANI HRVATSKE
TOTAL		956	4.49	4.48	4.43	4.08	4.16	4.42	4.20	4.65	4.30	4.38	3.91	4.46
PROMJENA BORAVIŠTA	NE	564	4.42	4.38	4.36	4.04	4.16	4.38	4.11	4.58	4.20	4.24	3.85	4.42
	DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA UNUTAR HRVATSKE	282	4.65	4.62	4.50	4.17	4.20	4.48	4.34	4.77	4.48	4.56	3.99	4.51
	DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA U INOZEMSTVU	58	4.80	5.00	4.97	4.30	4.33	4.89	4.79	5.11	4.75	5.17	4.43	5.17
ZANIMANJE	DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA I UNUTAR HRVATSKE I U INOZEMSTVU	51	4.07	4.17	4.12	3.70	3.68	4.09	3.80	4.25	3.85	4.01	3.59	3.91
	SLOBODNA PROFESIJA/MENADŽMENT	93	4.62	4.62	4.54	4.25	4.12	4.30	4.24	4.64	4.31	4.36	4.03	4.57
	SLUŽBENICI	88	4.37	4.22	4.33	3.84	3.78	4.33	3.97	4.46	4.26	4.26	3.68	4.38
	RADNICI	230	4.54	4.42	4.34	4.10	4.38	4.55	4.25	4.73	4.35	4.33	4.02	4.47
	STUDENTI	86	4.90	4.98	4.92	4.65	4.38	4.61	4.68	5.03	4.64	4.85	4.46	4.91
	KUĆANICE	63	4.76	5.16	5.15	4.60	4.85	5.18	4.69	5.28	4.60	4.93	4.30	5.19
	NEZAPOSLENI	148	4.27	4.23	4.21	3.86	4.06	4.30	4.05	4.45	4.18	4.13	3.60	4.14
UMIROVLJENICI	243	4.38	4.37	4.27	3.85	3.91	4.23	4.03	4.49	4.14	4.36	3.77	4.32	
OSTALO I NEPOZNATO	7	4.30	4.55	4.77	4.37	4.42	3.91	4.34	4.31	3.97	3.65	3.82	3.88	
PRIHODI KUĆANSTVA	DO 2000 KN	101	4.52	4.58	4.62	4.39	4.25	4.51	4.36	4.63	4.51	4.51	3.88	4.63
	2001–4000 KN	119	4.46	4.46	4.38	4.12	4.17	4.31	4.23	4.51	4.22	4.20	3.77	4.28
	4001–6000 KN	127	4.31	4.29	4.30	3.63	3.99	4.35	3.95	4.61	4.25	4.34	3.68	4.48
	6001–8000 KN	93	4.46	4.54	4.31	3.99	4.33	4.48	4.26	4.77	4.43	4.49	3.94	4.39
	VIŠE OD 8001	221	4.37	4.39	4.37	4.00	4.22	4.39	4.18	4.63	4.26	4.19	3.76	4.29
NE ZNA/NE ŽELI ODGOVORITI	294	4.68	4.57	4.52	4.22	4.09	4.49	4.25	4.71	4.27	4.54	4.19	4.62	

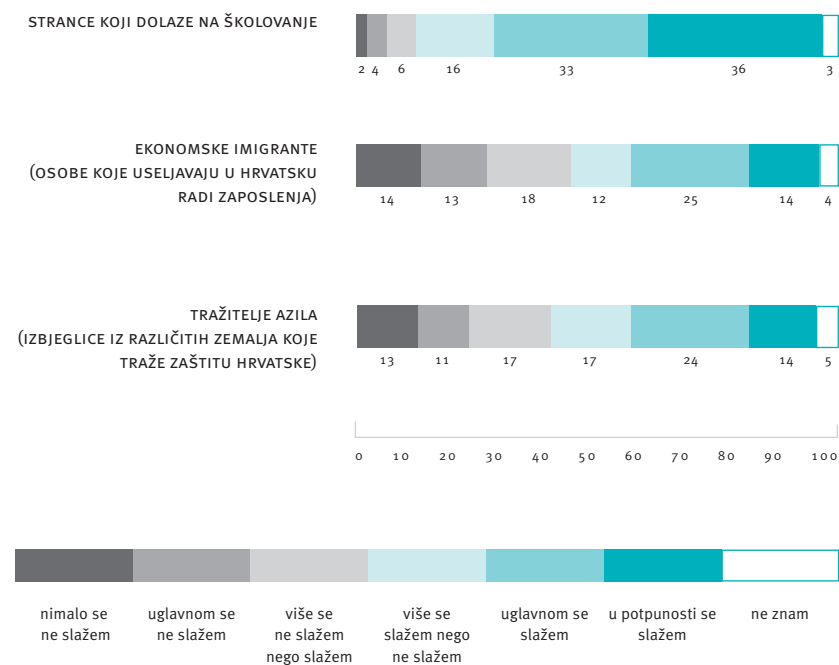
TABLICA 11. Obzirom da ne postoje jednoznačni stavovi o pravima stranih doseljenika u Republici Hrvatskoj, molimo Vas da slobodno i iskreno izrazite svoje slaganje sa sljedećim tvrdnjama. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava "Nimalo se ne slažem", dok 6 označava "U potpunosti se slažem". Svim legalnim stranim doseljenicima u Republici Hrvatskoj trebalo bi osigurati:

	N	JEDNAK POLOŽAJ PRED HRVATSKIM PRAVOSUDBEM POPUT ONOG ŠTO IMAJU I DRŽAVLJANI HRVATSKE	JEDNAKA PRAVA NA OBRAZOVANJE, IDENTIČNA PRAVIMA KOJI IMAJU DRŽAVLJANI HRVATSKE	JEDNAKU SOCIJALNU I ZDRAVSTVENU ZAŠTITU POPUT ONE KOJI IMAJU DRŽAVLJANI HRVATSKE	JEDNAKA PRAVA NA ZAPOŠLJAVANJE POPUT ONOG ŠTO IMAJU I DRŽAVLJANI HRVATSKE	PRAVO NA KORIŠTENJE VLASTITOG JEZIKA	PRAVO NA OČUVANJE SVOJE KULTURE	PRAVO NA SLOBODU GOVORA I JAVNIH ISTUPA	PRAVO NA ZAŠTITU OD DISKRIMINACIJE	PRAVO NA SPAJANJE OBITELJI U SMISLU DA SE OMOGUĆI DOLAZAK I USELJAVANJE ČLANOVA UŽE OBITELJI	BESPLATNO UČENJE HRVATSKOG JEZIKA	PRAVO NA SUDJELOVANJE U POLITIČKOM I DRUŠTVENOM ŽIVOTU KAO ŠTO IMAJU DRŽAVLJANI HRVATSKE	JEDNAKU PLAĆU ZA JEDNAK POSAO KAO I DRŽAVLJANI HRVATSKE	
TOTAL	956	4.49	4.48	4.43	4.08	4.16	4.42	4.20	4.65	4.30	4.38	3.91	4.46	
VJEROISPOVIJEST	KATOLIČKA	838	4.48	4.47	4.42	4.04	4.15	4.42	4.20	4.64	4.27	4.36	3.90	4.45
	PRAVOSLAVNA	39	4.54	4.27	4.41	4.13	4.68	4.70	4.51	4.68	4.58	4.39	3.93	4.51
	AGNOSTIK/ATEIST	57	4.83	4.91	4.73	4.61	3.86	4.48	4.24	4.85	4.37	4.70	4.05	4.70
	NEKA DRUGA	22	4.16	4.18	4.00	3.96	4.27	4.17	3.76	4.58	4.79	4.25	4.07	4.22
	MACIONALNOST													
HRVATSKA	885	4.49	4.49	4.44	4.08	4.14	4.43	4.20	4.65	4.28	4.37	3.90	4.46	
SRPSKA	38	4.81	4.54	4.59	4.11	4.57	4.81	4.69	4.85	4.78	4.66	4.11	4.70	
OSTALO	33	4.12	4.13	3.98	3.93	4.07	3.95	3.75	4.36	4.29	4.29	3.97	4.16	
LIJEVO-DESNO	DESNO	271	4.33	4.33	4.27	3.91	3.94	4.32	4.09	4.39	3.97	4.26	3.69	4.36
	CENTAR	442	4.46	4.45	4.42	4.03	4.13	4.41	4.10	4.63	4.27	4.24	3.79	4.40
	LIJEVO	243	4.73	4.68	4.62	4.36	4.45	4.57	4.50	4.97	4.71	4.76	4.37	4.69
STRANKE	HDZ	230	4.15	4.17	4.11	3.79	3.98	4.28	3.99	4.31	3.97	4.29	3.67	4.15
	SDP	163	4.71	4.70	4.54	4.29	4.36	4.39	4.33	4.76	4.44	4.57	4.19	4.54
	MOST	61	4.52	4.49	4.54	4.20	4.16	4.27	4.25	4.58	4.43	4.38	4.00	4.45
	ŽIVI ZID	52	4.72	4.67	4.74	4.56	4.41	4.72	4.34	4.92	4.59	4.75	4.10	4.81
	OSTALE	151	4.58	4.49	4.56	4.07	4.34	4.67	4.37	4.96	4.62	4.36	3.92	4.54
	NEODLUČNI	44	4.31	4.19	4.07	3.88	3.79	4.25	4.00	4.26	4.10	4.11	3.77	4.13
	APSTINENTI	255	4.60	4.61	4.54	4.11	4.10	4.45	4.21	4.73	4.26	4.33	3.92	4.64

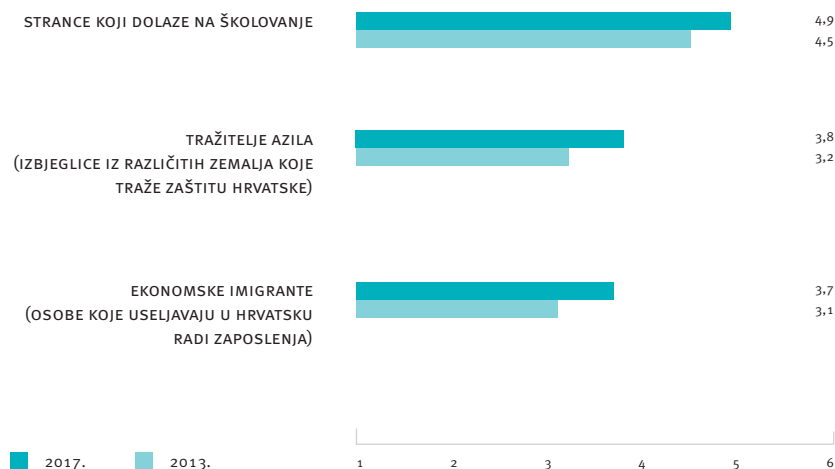
STAVOVI GRAĐANA PREMA RAZLIČITIM KATEGORIJAMA STRANACA

U nastavku je cilj bio utvrditi prema kojim motivima ulaska stranaca u Hrvatsku su građani otvoreni i u kojoj mjeri. Kao i u prethodnom istraživanju ispitanici su najotvoreniji prema dolasku stranca radi obrazovanja. Više od 2/3 ispitanika se slaže (u potpunosti ili uglavnom) da strancima treba omogućiti ulazak u Hrvatsku radi školovanja. Podjednaki udio građana se slaže da ulazak treba omogućiti ekonomskim imigrantima (39%), odnosno tražiteljima azila (38%). U odnosu na prethodno istraživanje, uočen je pozitivan pomak, odnosno veća otvorenost građana, ne samo prema osobama koje bi se tu školovale, nego koje bi tu radile ili tražile azil.

SLIKA 7. Postoje različita mišljenja o tome treba li strancima omogućiti ulazak u Hrvatsku neovisno o njihovim motivima. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa sljedećim tvrdnjama. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava "Nimalo se ne slažem", dok 6 označava "U potpunosti se slažem". Hrvatska bi trebala biti otvorena za:

SLIKA 8. Postoje različita mišljenja o tome treba li strancima omogućiti ulazak u Hrvatsku neovisno o njihovim motivima. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa sljedećim tvrdnjama. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava “Nimalo se ne slažem”, dok 6 označava “U potpunosti se slažem”. Hrvatska bi trebala biti otvorena za: – usporedba s 2013.

TABLICA 12. Postoje različita mišljenja o tome treba li strancima omogućiti ulazak u Hrvatsku neovisno o njihovim motivima. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa sljedećim tvrdnjama. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava “Nimalo se ne slažem”, dok 6 označava “U potpunosti se slažem”. Hrvatska bi trebala biti otvorena za:

	N	EKONOMSKE IMIGRANTE (OSOBE KOJE USELJAVAJU U HRVATSKU RADI ZAPOSLENJA)	STRANCE KOJI DOLAZE NA ŠKOLOVANJE	TRAŽITELJE AZILA (IZBJEGLICE IZ RAZLIČITIH ZEMALJA KOJE TRAŽE ZAŠTITU HRVATSKE)
TOTAL	947	3.67	4.86	3.75
REGIJA				
DALMACIJA	190	3.86	4.86	3.56
HRVATSKO PRIMORJE I ISTR	112	3.90	4.68	3.76
BANOVINA, KORDUN I LIKA	80	3.65	4.77	3.91
SLAVONIJA	156	3.55	5.07	3.76
SJEVERNA HRVATSKA	160	3.23	4.51	3.79
ZAGREB I OKOLICA	249	3.81	5.06	3.80
TIP NASELJA				
GRAD	583	3.76	4.88	3.78
SELO	364	3.53	4.82	3.69
OBRAZOVANJE				
OSNOVNA ŠKOLA	249	3.58	4.61	3.54
SREDNJA ŠKOLA	529	3.61	4.92	3.76
VIŠA ŠKOLA/FAKULTET	169	4.03	5.03	4.00
DOB				
DO 30 GODINA	181	3.80	5.06	3.72
OD 31 DO 45 GODINA	242	3.66	4.79	3.80
OD 46 DO 60 GODINA	255	3.64	4.80	3.66
VIŠE OD 60 GODINA	269	3.62	4.85	3.80
SPOL				
ŽENA	497	3.75	4.95	3.82
MUŠKARAC	450	3.59	4.76	3.67

TABLICA 13. Postoje različita mišljenja o tome treba li strancima omogućiti ulazak u Hrvatsku neovisno o njihovim motivima. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa sljedećim tvrdnjama. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava "Nimalo se ne slažem", dok 6 označava "U potpunosti se slažem". Hrvatska bi trebala biti otvorena za:

		N	EKONOMSKE IMIGRANTE (OSOBE KOJE USELJAVAJU U HRVATSKU RADI ZAPOSLENJA)	STRANCE KOJI DOLAZE NA ŠKOLOVANJE	TRAŽITELJE AZILA (IZBJEGLICE IZ RAZLIČITIH ZEMALJA KOJE TRAŽE ZAŠTITU HRVATSKE)
PROMJENA BORAVIŠTA	TOTAL	947	3.67	4.86	3.75
	NE	557	3.76	4.83	3.72
	DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA UNUTAR HRVATSKE	278	3.61	4.96	3.82
	DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA U INOZEMSTVU	58	3.34	5.03	3.93
ZANIMANJE	DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA I UNUTAR HRVATSKE I U INOZEMSTVU	54	3.46	4.49	3.46
	SLOBODNA PROFESIJA/MENADŽMENT	93	4.09	5.08	3.81
	SLUŽBENICI	88	3.68	4.79	3.83
	RADNICI	227	3.72	4.91	3.94
	STUDENTI	86	3.90	5.22	3.66
	KUĆANICE	61	3.94	5.17	3.99
	NEZAPOSLENI	147	3.40	4.41	3.56
	UMIROVLJENICI	239	3.48	4.82	3.60
	OSTALO I NEPOZNATO	6	3.63	4.80	3.39
	PRIHODI KUĆANSTVA	DO 2000 KN	96	3.46	4.65
2001–4000 KN		118	3.78	4.68	3.80
4001–6000 KN		125	3.58	5.05	3.86
6001–8000 KN		92	3.64	5.07	3.71
VIŠE OD 8001		221	3.62	4.80	3.74
NE ZNA/NE ŽELI ODGOVORITI		294	3.79	4.89	3.75

PROSJEČNE VRIJEDNOSTI

TABLICA 14. Postoje različita mišljenja o tome treba li strancima omogućiti ulazak u Hrvatsku neovisno o njihovim motivima. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa sljedećim tvrdnjama. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava "Nimalo se ne slažem", dok 6 označava "U potpunosti se slažem". Hrvatska bi trebala biti otvorena za:

		N	EKONOMSKE IMIGRANTE (OSOBE KOJE USELJAVAJU U HRVATSKU RADI ZAPOSLENJA)	STRANCE KOJI DOLAZE NA ŠKOLOVANJE	TRAŽITELJE AZILA (IZBJEGLICE IZ RAZLIČITIH ZEMALJA KOJE TRAŽE ZAŠTITU HRVATSKE)
VJEROISPOVIJEST	TOTAL	947	3.67	4.86	3.75
	KATOLIČKA	832	3.66	4.85	3.71
	PRAVOSLAVNA	34	3.79	4.80	4.31
	AGNOSTIK/ATEIST	59	3.69	5.15	3.90
NACIONALNOST	NEKA DRUGA	22	4.07	4.48	4.08
	HRVATSKA	879	3.67	4.87	3.73
	SRPSKA	33	3.66	5.21	4.22
LIJEVO–DESNO	OSTALO	35	3.85	4.29	3.67
	DESNO	273	3.65	4.78	3.66
	CENTAR	433	3.68	4.91	3.74
	LIJEVO	241	3.67	4.87	3.86
STRANKE	HDZ	231	3.63	4.68	3.65
	SDP	161	3.74	4.86	3.80
	MOST	61	3.58	4.91	3.89
	ŽIVI ZID	51	4.10	5.10	4.12
	OSTALE	149	3.86	4.99	3.96
	NEODLUČNI	44	3.51	4.50	3.56
APSTINENTI	251	3.52	4.95	3.59	

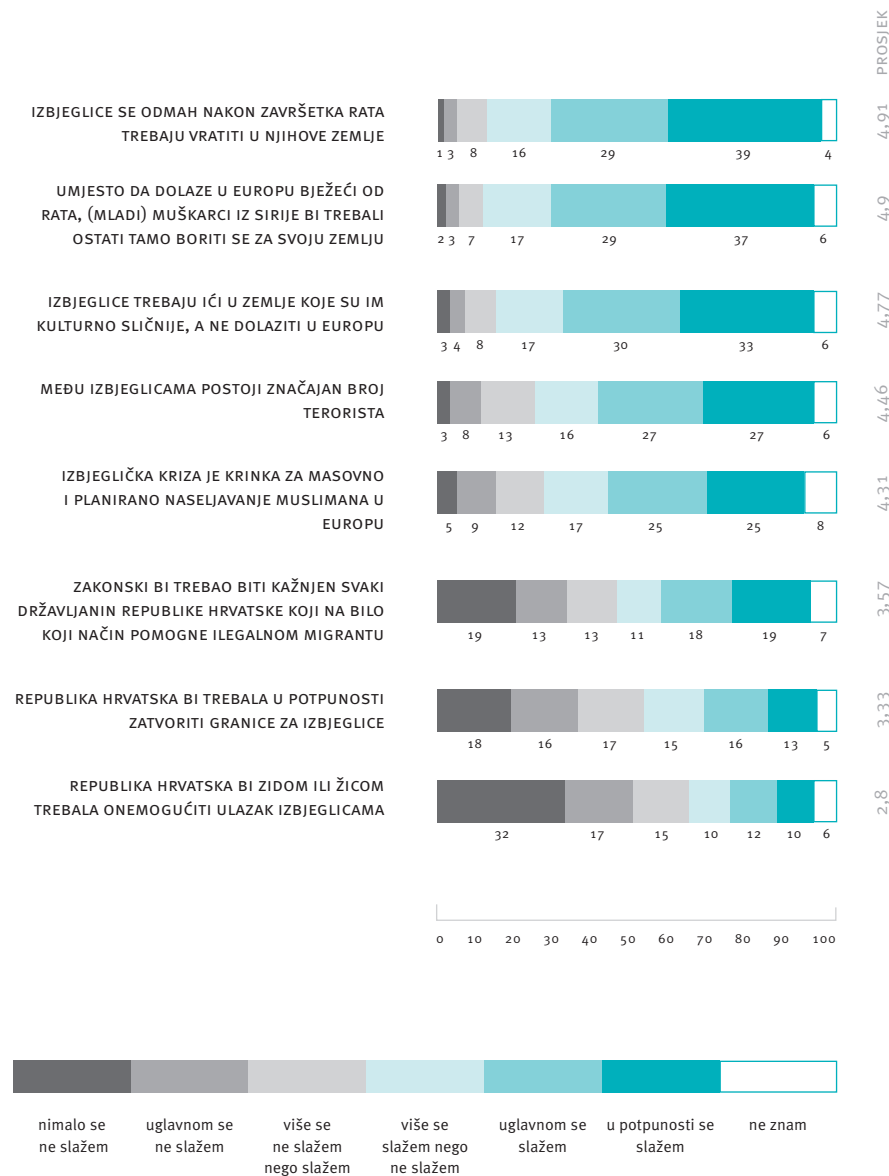
PROSJEČNE VRIJEDNOSTI

STAVOVI O IZBJEGLICAMA I MIGRANTIMA

Kao što je već bilo napomenuto, u jesen 2015. je kroz Hrvatsku na putu prema Europi i Zapadu prošao značajan broj izbjeglica te su građani Hrvatske direktno ili indirektno bili upoznati ili dotaknuti prolaskom izbjeglica kroz Hrvatsku. U skladu s tim novim momentom za građane Hrvatske postavili smo osam tvrdnji koji se direktno odnose na izbjeglice i ekonomske migrante, čime smo mjerili slaganje sa određenim stavovima koji su se mogli čuti o toj temi u javnosti.

Najmanji udio ispitanika smatra kako bi Hrvatska zidom ili žicom trebala onemogućiti ulazak izbjeglicama, 22% građana se u potpunosti ili uglavnom slaže s ovom tvrdnjom, a njih gotovo polovina se nimalo ili uglavnom ne slaže. Ukupno gledajući, ispitanici su dosta zatvoreni i iskazuju predrasude i strahove prema izbjeglicama i migrantima. Više od polovine građana smatra (u potpunosti se i ili uglavnom slaže) kako među izbjeglicama postoji značajan broj terorista, a oko 2/3 smatra kako bi se po završetku rata morali vratiti u svoje zemlje. Također, većinom smatraju kako bi mladi muškarci trebali ostati u Siriji i boriti se; te da izbjeglice trebaju odlaziti u zemlje koje su im kulturno sličnije. Kao i kod svih dosadašnjih stavova mladi te studenti su najotvoreniji, odnosno u najmanjoj mjeri izražavaju strah i predrasude. Osobe koje se desne političke orijentacije ili katolici su više podložni strahu nego ispitanici lijeve orijentacije.

SLIKA 9. Pročitat ću Vam neke opće tvrdnje o izbjeglicama i migrantima. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa svakom pojedinom tvrdnjom. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava "Nimalo se ne slažem", dok 6 označava "U potpunosti se slažem".

TABLICA 15. Pročitat ću Vam neke opće tvrdnje o izbjeglicama i migrantima. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa svakom pojedinom tvrdnjom. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava “Nimalo se ne slažem”, dok 6 označava “U potpunosti se slažem”.

	N	IZBJEGLIČKA KRIZA IJE KRINKA ZA MASOVNO I PLANIRANO NASELJAVANJE MUSLIMANA U EUROPU	UMJESTO DA DOLAZE U EUROPU BIJEŽEĆI OD RATA, (MLADI) MUŠKARCI IZ SIRIJE BI TREBALI OSTATI TAMO BORITI SE ZA SVOJU ZEMLJU	IZBJEGLICE TREBAJU IĆI U ZEMLJE KOJE SU IM KULTURNO SLIČNIJE, A NE DOLAZITI U EUROPU	IZBJEGLICE SE ODMAH NAKON ZAVRŠETKA RATA TREBAJU VRATITI U NJIHOVE ZEMLJE	REPUBLIKA HRVATSKA BI TREBALA U POTPUNOSTI ZATVORITI GRANICE ZA IZBJEGLICE	REPUBLIKA HRVATSKA BI ZIDOM ILI ŽICOM TREBALA ONEMOGUĆITI ULAZAK IZBJEGLICAMA	ZAKONSKI BI TREBAO BITI KAŽNJEN SVAKI DRŽAVLJANIN REPUBLIKE HRVATSKE KOJI NA BILU KOJI NAČIN POMOgne ILEGALNOM MIGRANTU.	MEĐU IZBJEGLICAMA POSTOJI ZNAČAJAN BROJ TERORISTA
TOTAL	953	4.31	4.90	4.77	4.91	3.33	2.80	3.57	4.46
REGIJA									
DALMACIJA	189	4.22	4.87	4.62	4.77	3.52	3.07	3.95	4.36
HRVATSKO PRIMORJE I ISTR	110	4.19	4.58	4.56	4.58	3.66	3.19	3.36	4.34
BANOVINA, KORDUN I LIKA	82	3.89	4.85	4.86	5.17	3.12	2.46	3.74	4.14
SLAVONIJA	157	4.47	5.20	4.87	5.16	3.41	2.99	3.69	4.95
SJEVERNA HRVATSKA	166	4.19	4.75	4.72	4.83	3.18	2.69	3.39	4.23
ZAGREB I OKOLICA	249	4.54	4.98	4.91	4.99	3.18	2.48	3.38	4.53
TIP NASELJA									
GRAD	585	4.28	4.87	4.72	4.86	3.35	2.82	3.59	4.52
SELO	368	4.37	4.94	4.84	5.01	3.31	2.77	3.54	4.36
OBRAZOVANJE									
OSNOVNA ŠKOLA	254	4.40	5.07	4.84	5.07	3.20	2.81	3.66	4.64
SREDNJA ŠKOLA	531	4.32	4.87	4.77	4.90	3.49	2.91	3.51	4.46
VIŠA ŠKOLA/ FAKULTET	168	4.14	4.74	4.65	4.73	3.05	2.44	3.63	4.17
DOB									
DO 30 GODINA	180	4.00	4.59	4.22	4.50	3.04	2.59	3.20	4.18
OD 31 DO 45 GODINA	243	4.37	5.00	4.77	5.05	3.39	2.80	3.67	4.43
OD 46 DO 60 GODINA	255	4.47	5.02	4.99	5.01	3.45	2.88	3.66	4.55
VIŠE OD 60 GODINA	275	4.34	4.90	4.93	4.98	3.37	2.87	3.65	4.59
SPOL									
ŽENA	503	4.24	4.87	4.71	4.91	3.33	2.79	3.53	4.50
MUŠKARAC	450	4.39	4.93	4.82	4.92	3.34	2.81	3.62	4.42

PROSJEČNE VRIJEDNOSTI

TABLICA 16. Pročitat ću Vam neke opće tvrdnje o izbjeglicama i migrantima. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa svakom pojedinom tvrdnjom. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava “Nimalo se ne slažem”, dok 6 označava “U potpunosti se slažem”.

	N	IZBJEGLIČKA KRIZA IJE KRINKA ZA MASOVNO I PLANIRANO NASELJAVANJE MUSLIMANA U EUROPU	UMJESTO DA DOLAZE U EUROPU BIJEŽEĆI OD RATA, (MLADI) MUŠKARCI IZ SIRIJE BI TREBALI OSTATI TAMO BORITI SE ZA SVOJU ZEMLJU	IZBJEGLICE TREBAJU IĆI U ZEMLJE KOJE SU IM KULTURNO SLIČNIJE, A NE DOLAZITI U EUROPU	IZBJEGLICE SE ODMAH NAKON ZAVRŠETKA RATA TREBAJU VRATITI U NJIHOVE ZEMLJE	REPUBLIKA HRVATSKA BI TREBALA U POTPUNOSTI ZATVORITI GRANICE ZA IZBJEGLICE	REPUBLIKA HRVATSKA BI ZIDOM ILI ŽICOM TREBALA ONEMOGUĆITI ULAZAK IZBJEGLICAMA	ZAKONSKI BI TREBAO BITI KAŽNJEN SVAKI DRŽAVLJANIN REPUBLIKE HRVATSKE KOJI NA BILU NAČIN POMOgne ILEGALNOM MIGRANTU.	MEĐU IZBJEGLICAMA POSTOJI ZNAČAJAN BROJ TERORISTA
TOTAL	953	4.31	4.90	4.77	4.91	3.33	2.80	3.57	4.46
PROMJENA BORAVIŠTA									
NE	562	4.32	4.89	4.76	4.90	3.37	2.89	3.55	4.43
DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA UNUTAR HRVATSKE	281	4.29	4.93	4.74	4.91	3.26	2.58	3.57	4.46
DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA U INOZEMSTVU	58	4.28	5.00	4.98	5.02	3.27	2.91	3.77	4.78
DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA I UNUTAR HRVATSKE I U INOZEMSTVU	52	4.41	4.69	4.78	4.97	3.45	2.88	3.60	4.46
ZANIMANJE									
SLOBODNA PROFESIJA/ MENADŽMENT	93	4.34	4.77	4.74	4.75	3.23	2.48	3.90	4.34
SLUŽBENICI	87	4.22	4.90	4.88	4.93	3.37	2.83	3.73	4.44
RADNICI	230	4.34	4.93	4.83	4.90	3.39	2.90	3.23	4.39
STUDENTI	86	3.83	4.65	4.10	4.50	2.96	2.61	3.16	4.09
KUĆANICE	63	4.28	5.33	4.80	5.24	2.62	2.50	3.30	4.61
NEZAPOSLENI	147	4.41	4.82	4.82	4.99	3.34	2.76	3.86	4.55
UMIROVLJENICI	242	4.43	4.95	4.89	5.01	3.62	2.98	3.74	4.60
OSTALO I NEPOZNATO	6	4.25	4.88	4.19	4.57	2.88	3.13	3.64	5.19
PRIHOD I KUĆANSTVA									
DO 2000 KN	100	4.37	5.05	5.00	5.05	3.22	2.83	3.70	4.71
2001-4000 KN	119	4.25	4.94	4.69	4.81	3.51	3.09	3.68	4.53
4001-6000 KN	127	4.52	5.10	4.91	5.08	3.61	3.18	3.62	4.69
6001-8000 KN	93	4.70	4.98	4.89	5.03	3.07	2.45	3.31	4.49
VIŠE OD 8001	221	4.25	4.80	4.79	4.78	3.32	2.71	3.45	4.34
NE ZNA/NE ŽELI ODGOVORITI	293	4.15	4.79	4.61	4.90	3.27	2.69	3.65	4.32

PROSJEČNE VRIJEDNOSTI

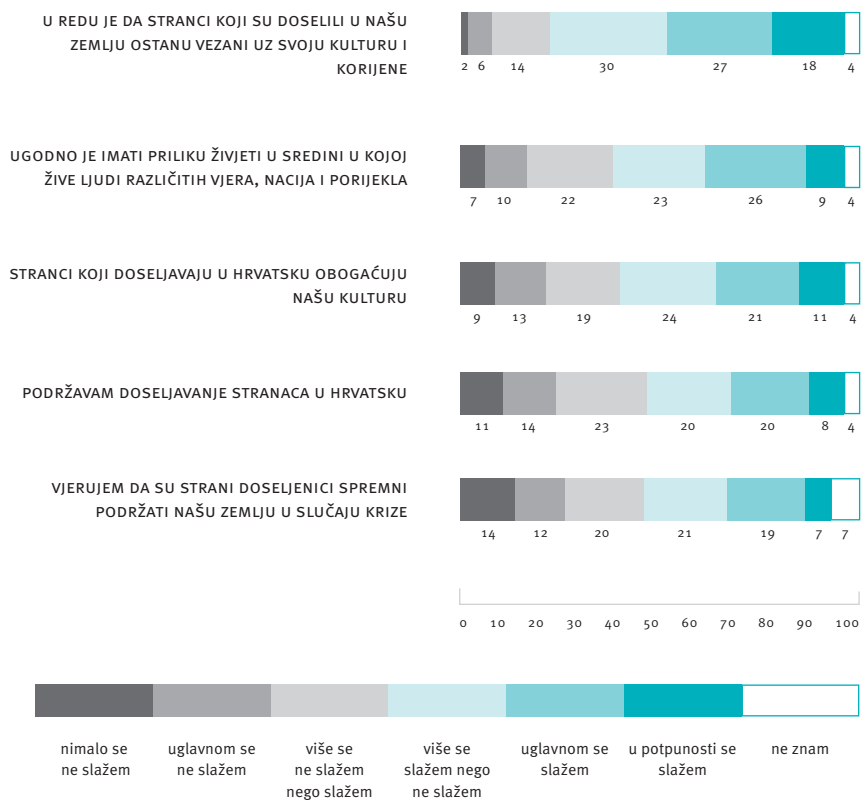
TABLICA 17. Pročitat ću Vam neke opće tvrdnje o izbjeglicama i migrantima. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa svakom pojedinom tvrdnjom. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava “Nimalo se ne slažem”, dok 6 označava “U potpunosti se slažem”.

	N	IZBJEGLIČKA KRIZA JE KRINKA ZA MASOVNO I PLANIRANO NASELJAVANJE MUSLIMANA U EUROPU	UMIJESTO DA DOLAZE U EUROPU BIJEŽEĆI OD RATA, (MLADI) MUŠKARCI IZ SIRIJE BI TREBALI OSTATI TAMO BORITI SE ZA SVOJU ZEMLJU	IZBJEGLICE TREBAJU IĆI U ZEMLJE KOJE SU IM KULTURNO SLIČNIJE, A NE DOLAZITI U EUROPU	IZBJEGLICE SE ODMAH NAKON ZAVRŠETKA RATA TREBAJU VRATITI U NJIHOVE ZEMLJE	REPUBLIKA HRVATSKA BI TREBALA U POTPUNOSTI ZATVORITI GRANICE ZA IZBJEGLICE	REPUBLIKA HRVATSKA BI ZIDOM ILI ŽICOM TREBALA ONEMOGUĆITI ULAZAK IZBJEGLICAMA	ZAKONSKI BI TREBAO BITI KAŽNJEN SVAKI DRŽAVLJANIN REPUBLIKE HRVATSKE KOJI NA BILU KOJI NAČIN POMOŽE ILEGALNOM MIGRANTU.	MEĐU IZBJEGLICAMA POSTOJI ZNAČAJAN BROJ TERORISTA	
TOTAL	953	4.31	4.90	4.77	4.91	3.33	2.80	3.57	4.46	
VJEROISPOVIJEST	KATOLIČKA	837	4.39	4.98	4.82	4.95	3.40	2.86	3.61	4.53
	PRAVOSLAVNA	39	3.74	4.04	4.06	4.49	2.63	2.49	3.19	4.07
	AGNOSTIK/ATEIST	57	3.58	4.41	4.60	4.68	2.98	2.40	3.34	3.87
	NEKA DRUGA	20	3.82	4.57	4.14	4.80	3.06	2.04	3.27	3.84
NACIONALNOST	HRVATSKA	883	4.33	4.92	4.80	4.93	3.38	2.82	3.60	4.48
	SRPSKA	38	4.01	4.32	4.37	4.65	2.71	2.51	3.16	4.21
	OSTALO	32	4.12	4.86	4.25	4.80	2.89	2.50	3.18	4.07
LIJEVO-DESNO	DESNO	269	4.60	5.09	4.99	5.14	3.67	3.15	3.84	4.62
	CENTAR	441	4.19	4.91	4.69	4.89	3.27	2.79	3.60	4.45
	LIJEVO	243	4.21	4.66	4.64	4.72	3.08	2.44	3.24	4.29
STRANKE	HDZ	229	4.52	4.98	4.89	5.01	3.53	3.06	3.83	4.46
	SDP	163	4.18	4.81	4.76	4.77	3.31	2.61	3.44	4.31
	MOST	61	3.92	4.75	4.34	4.67	3.24	2.76	3.64	4.42
	ŽIVI ZID	52	4.24	4.84	4.61	4.79	2.95	2.61	3.11	4.29
	OSTALE	151	4.31	5.01	4.75	4.85	3.09	2.63	3.29	4.40
	NEODLUČNI	44	4.30	4.88	4.74	5.03	3.63	3.13	3.84	4.21
	APSTINENTI	253	4.32	4.86	4.81	5.02	3.37	2.78	3.62	4.68

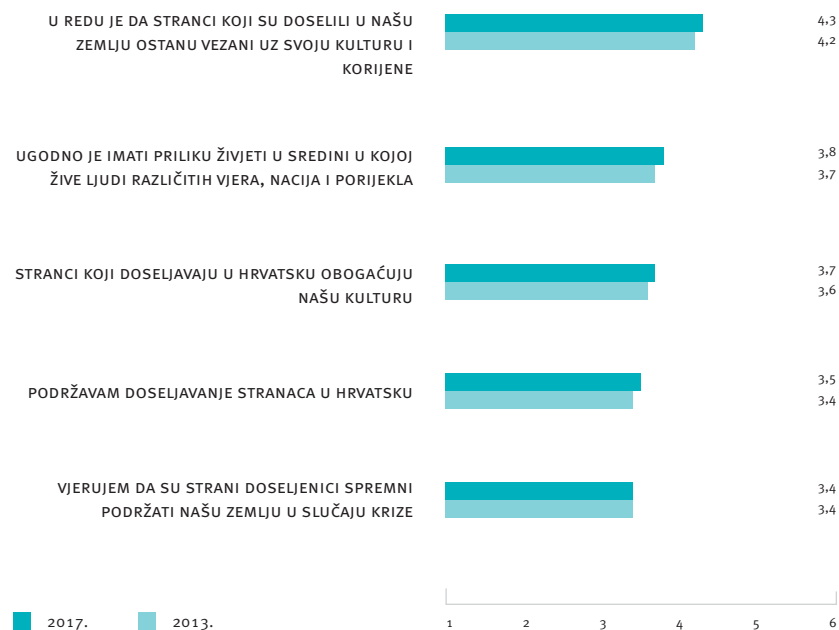
MULTIKULTURALIZAM

Skalom od 5 čestica ispitani su stavovi prema multikulturalnom društvu, kao i u istraživanju iz 2013. godine. Suprotno ksenofobiji, multikulturalizam podrazumijeva pozitivne stavove prema životu u društvu čiji su članovi pripadnici različitih kultura, vjeroispovijesti, rasa i nacija. Tvrdnjama o multikulturalizmu su obuhvaćeni sljedeći stavovi: preferiranje života u sredini u kojoj žive ljudi različitih vjera, nacionalnosti i porijekla; odobravanje povezanosti stranaca s vlastitom kulturom i korijenima; podrška doseljavanju stranaca u Hrvatsku; povjerenje da su stranci spremni podržati Republiku Hrvatsku zemlju u slučaju krize; uvjerenje da strani doseljenici obogaćuju kulturu Hrvatske. Stavovi građana Hrvatske prema multikulturalizmu u protekle četiri godine nisu se značajno promijenili. Kao i prije četiri godine najviše se građana slaže sa stavom kako je “u redu da stranci koji su doselili u našu zemlju ostanu vezani uz svoju kulturu i korijene”, dok se najmanje slažu s tvrdnjom da su “strani doseljenici spremni podržati našu zemlju u slučaju krize”; te tvrdnjom “Podržavam doseljavanje stranaca u Hrvatsku”. Slavonci se najotvoreniji prema strancima i u najvećoj mjeri podržavaju multikulturalizam, a također je to izraženije kod osoba koje su lijeve političke orijentacije. Osobe hrvatske nacionalnosti pokazuju manju razinu otvorenosti prema multikulturalizmu.

SLIKA 10. Pročitat ću Vam neke opće tvrdnje o useljavanju stranaca u Hrvatsku. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa svakom pojedinom tvrdnjom. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava “Nimalo se ne slažem”, dok 6 označava “U potpunosti se slažem”.

SLIKA 11. Pročitat ću Vam neke opće tvrdnje o useljavanju stranaca u Hrvatsku. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa svakom pojedinom tvrdnjom. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava “Nimalo se ne slažem”, dok 6 označava “U potpunosti se slažem”. – usporedba s 2013.

TABLICA 18. Pročitat ću Vam neke opće tvrdnje o useljavanju stranaca u Hrvatsku. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa svakom pojedinom tvrdnjom. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava "Nimalo se ne slažem", dok 6 označava "U potpunosti se slažem".

		N	UGODNO JE IMATI PRILIKU ŽIVJETI U SREDINI U KOJOJ ŽIVE LJUDI RAZLIČITIH VJERA, NACIJA I PORIJEKLA	U REDU JE DA STRANCI KOJI SU DOSELELI U NAŠU ZEMLJU OSTANU VEZANI UZ SVOJU KULTURU I KORIJENE	PODRŽAVAM DOSELJAVANJE STRANACA U HRVATSKU	VJERUJEM DA SU STRANI DOSELENICI SPREMNI PODRŽATI NAŠU ZEMLJU U SLUČAJU KRIZE	STRANCI KOJI DOSELJAVAJU U HRVATSKU OBOGAĆUJU NAŠU KULTURU
TOTAL		958	3.80	4.31	3.51	3.42	3.70
REGIJA	DALMACIJA	190	3.62	4.27	3.50	3.35	3.68
	HRVATSKO PRIMORJE I ISTRA	112	4.04	4.30	3.69	3.78	3.98
	BANOVINA, KORDUN I LIKA	82	3.79	4.20	3.22	3.53	3.56
	SLAVONIJA	158	4.32	4.92	4.08	3.65	3.92
	SJEVERNA HRVATSKA	167	3.63	4.04	3.29	3.42	3.66
	ZAGREB I OKOLICA	249	3.61	4.20	3.33	3.15	3.50
TIP NASELJA	GRAD	586	3.80	4.35	3.58	3.39	3.73
	SELO	372	3.80	4.26	3.42	3.48	3.64
OBRAZOVANJE	OSNOVNA ŠKOLA	254	3.76	4.24	3.37	3.24	3.60
	SREDNJA ŠKOLA	535	3.74	4.31	3.47	3.45	3.60
	VIŠA ŠKOLA/ FAKULTET	169	4.05	4.42	3.87	3.60	4.16
DOB	DO 30 GODINA	181	4.03	4.50	3.75	3.42	3.87
	OD 31 DO 45 GODINA	243	3.86	4.38	3.59	3.60	3.82
	OD 46 DO 60 GODINA	257	3.70	4.31	3.44	3.35	3.53
	VIŠE OD 60 GODINA	277	3.69	4.12	3.36	3.34	3.62
SPOL	ŽENA	502	3.83	4.38	3.58	3.45	3.68
	MUŠKARAC	456	3.77	4.24	3.44	3.39	3.71

PROSJEČNE VRIJEDNOSTI

TABLICA 19. Pročitat ću Vam neke opće tvrdnje o useljavanju stranaca u Hrvatsku. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa svakom pojedinom tvrdnjom. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava "Nimalo se ne slažem", dok 6 označava "U potpunosti se slažem".

		N	UGODNO JE IMATI PRILIKU ŽIVJETI U SREDINI U KOJOJ ŽIVE LJUDI RAZLIČITIH VJERA, NACIJA I PORIJEKLA	U REDU JE DA STRANCI KOJI SU DOSELELI U NAŠU ZEMLJU OSTANU VEZANI UZ SVOJU KULTURU I KORIJENE	PODRŽAVAM DOSELJAVANJE STRANACA U HRVATSKU	VJERUJEM DA SU STRANI DOSELENICI SPREMNI PODRŽATI NAŠU ZEMLJU U SLUČAJU KRIZE	STRANCI KOJI DOSELJAVAJU U HRVATSKU OBOGAĆUJU NAŠU KULTURU
TOTAL		958	3.80	4.31	3.51	3.42	3.70
PROMJENA BORAVIŠTA	NE	562	3.73	4.25	3.50	3.46	3.67
	DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA UNUTAR HRVATSKE	284	3.92	4.39	3.49	3.31	3.71
	DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA U INOZEMSTVU	59	4.11	4.63	3.94	3.93	3.92
	DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA I UNUTAR HRVATSKE I U INOZEMSTVU	53	3.61	4.17	3.29	3.07	3.63
ZANIMANJE	SLOBODNA PROFESIJA/MENADŽMENT	93	4.00	4.44	3.91	3.51	4.24
	SLUŽBENICI	87	3.68	4.26	3.55	3.42	3.66
	RADNICI	230	3.64	4.16	3.47	3.61	3.66
	STUDENTI	86	4.23	4.65	3.97	3.47	4.13
	KUĆANICE	63	4.11	4.82	3.80	3.59	3.83
	NEZAPOSLENI	147	3.84	4.38	3.24	3.22	3.46
PRIHODI KUĆANSTVA	UMIROVLJENICI	245	3.68	4.14	3.30	3.28	3.51
	OSTALO I NEPOZNATO	8	3.53	4.64	4.07	3.15	3.05
	DO 2000 KN	101	4.13	4.42	3.49	3.29	3.73
	2001–4000 KN	121	3.65	4.32	3.43	3.36	3.52
PRIHODI KUĆANSTVA	4001–6000 KN	125	3.46	4.31	3.26	3.29	3.50
	6001–8000 KN	93	3.91	4.45	3.57	3.40	3.61
	VIŠE OD 8001	221	3.70	4.18	3.58	3.54	3.74
	NE ZNA/NE ŽELI ODGOVORITI	296	3.94	4.33	3.60	3.46	3.82

PROSJEČNE VRIJEDNOSTI

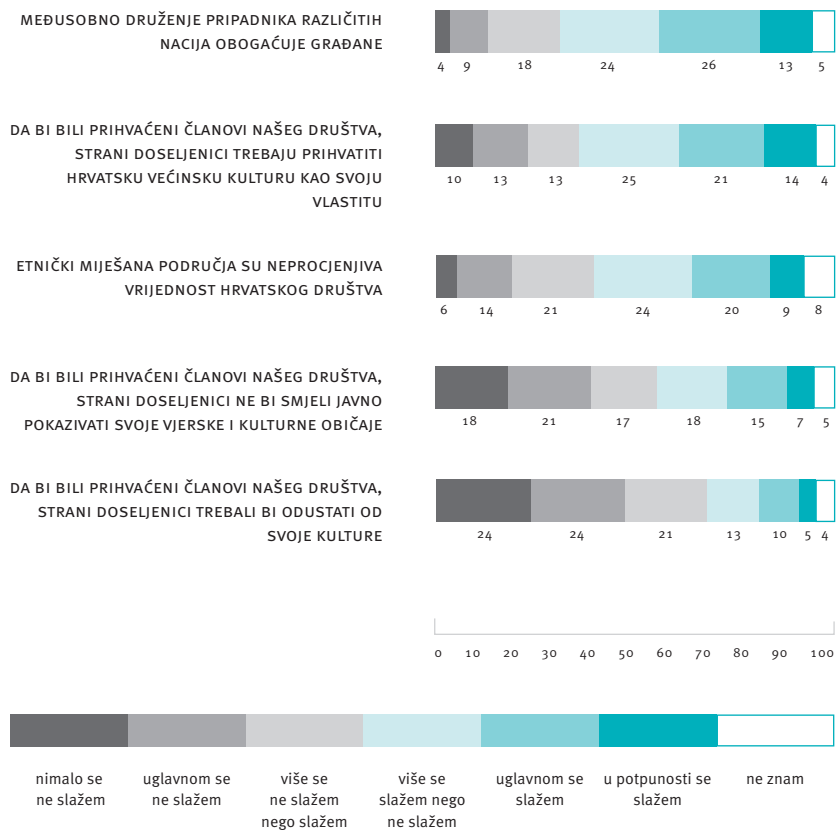
TABLICA 20. Pročitat ću Vam neke opće tvrdnje o useljavanju stranaca u Hrvatsku. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa svakom pojedinom tvrdnjom. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava "Nimalo se ne slažem", dok 6 označava "U potpunosti se slažem".

		N	UGODNO JE IMATI PRILIKU ŽIVJETI U SREDINI U KOJOJ ŽIVE LJUDI RAZLIČITIH VJERA, NACIJA I PORIJEKLA	U REDU JE DA STRANCI KOJI SU DOSELILI U NAŠU ZEMLJU OSTANU VEZANI UZ SVOJU KULTURU I KORIJENE	PODRŽAVAM DOSELJAVANJE STRANACA U HRVATSKU	VIERUJEM DA SU STRANI DOSELJENICI SPREMNI PODRŽATI NAŠU ZEMLJU U SLUČAJU KRIZE	STRANCI KOJI DOSELJAVAJU U HRVATSKU OBOGAĆUJU NAŠU KULTURU
TOTAL		958	3.80	4.31	3.51	3.42	3.70
VIEROISPOVIJEST	KATOLIČKA	841	3.71	4.28	3.45	3.40	3.63
	PRAVOSLAVNA	38	4.54	4.81	3.98	3.67	4.12
	AGNOSTIK/ATEIST	57	4.29	4.35	3.88	3.57	4.06
	NEKA DRUGA	23	4.78	4.55	4.33	3.67	4.36
NACIONALNOST	HRVATSKA	888	3.74	4.28	3.47	3.39	3.66
	SRPSKA	36	4.66	4.95	4.07	3.87	4.14
	OSTALO	34	4.45	4.45	3.93	3.81	4.26
LIJEVO-DESNO	DESNO	270	3.54	4.19	3.29	3.25	3.49
	CENTAR	444	3.80	4.37	3.51	3.42	3.65
	LIJEVO	244	4.09	4.34	3.75	3.61	4.01
STRANKE	HDZ	229	3.62	4.08	3.33	3.39	3.57
	SDP	164	3.77	4.29	3.55	3.44	3.84
	MOST	61	4.05	4.48	3.52	3.47	3.95
	ŽIVI ZID	52	4.09	4.35	4.09	3.49	3.85
	OSTALE	152	3.85	4.58	3.51	3.61	3.69
	NEODLUČNI	45	3.66	4.41	3.29	3.55	3.77
	APSTINENTI	254	3.85	4.32	3.57	3.27	3.62

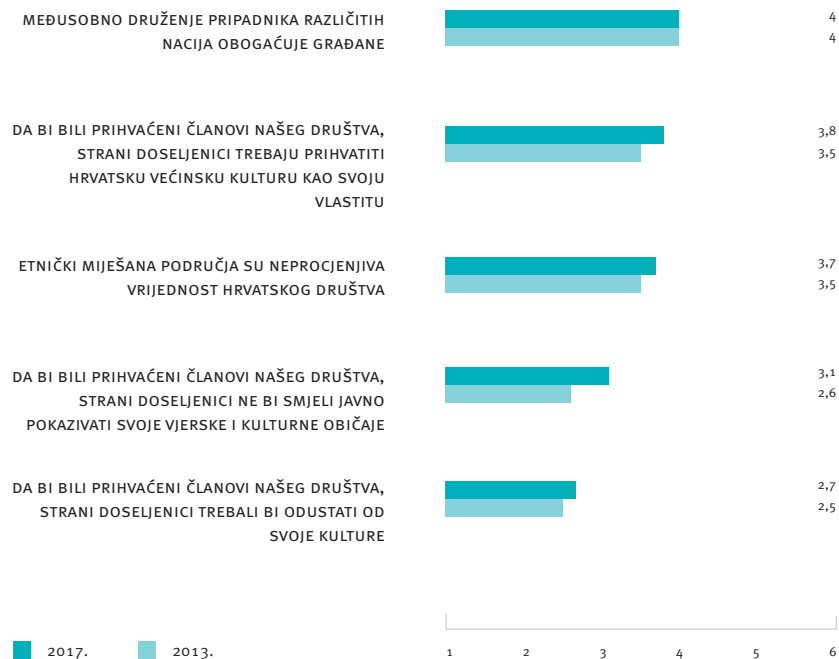
STAVOVI PREMA STRANIM DOSELJENICIMA

U odnosu na rezultate iz 2013. godine može se uočiti porast negativnog mišljenja i predrasuda prema stranim doseljenicima, odnosno slabijeg prihvaćanja njihovih vrijednosti i njihovog kulturnog nasljeđa. Značajno više građana smatra kako strani doseljenici moraju prihvatiti hrvatsku kulturu kao svoju vlastitu; da ne bi smjeli javno pokazivati vjerske i kulturne običaje; te da trebaju odustati od svoje kulture. Jedini pozitivni pomak je u shvaćanju da su etnički miješana područja neprocjenjiva vrijednost hrvatskog društva. Starije osobe (umirovljenici) te birači HDZ-a iskazuju veću zatvorenost prema stranim državljanima.

SLIKA 12. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa sljedećim tvrdnjama o stranim doseljenicima. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava “Nimalo se ne slažem”, dok 6 označava “U potpunosti se slažem”.

SLIKA 13. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa sljedećim tvrdnjama o stranim doseljenicima. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava “Nimalo se ne slažem”, dok 6 označava “U potpunosti se slažem”. – usporedba s 2013.

TABLICA 21. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa sljedećim tvrdnjama o stranim doseljenicima. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava “Nimalo se ne slažem”, dok 6 označava “U potpunosti se slažem”.

		N	DA BI BILI PRIHVAĆENI ČLANOVI NAŠEG DRUŠTVA, STRANI DOSELEJENICI TREBALI BI ODUSTATI OD SVOJE KULTURE	DA BI BILI PRIHVAĆENI ČLANOVI NAŠEG DRUŠTVA, STRANI DOSELEJENICI NE BI SMJELI JAVNO POKAZIVATI SVOJE VJERSKE I KULTURNE OBIČAJE	DA BI BILI PRIHVAĆENI ČLANOVI NAŠEG DRUŠTVA, STRANI DOSELEJENICI TREBAJU PRIHVATITI HRVATSKU VEĆINSKU KULTURU KAO SVOJU VLASTITU	ETNIČKI MIJEŠANA PODRUČJA SU NEPROCJENJIVA VRIJEDNOST HRVATSKOG DRUŠTVA	MEĐUSOBNO DRUŽENJE PRIPADNIKA RAZLIČITIH NACIJA OBOGAĆUJE GRABANE
TOTAL		950	2.73	3.12	3.78	3.69	4.03
REGIJA	DALMACIJA	189	2.64	2.97	3.81	3.61	3.98
	HRVATSKO PRIMORJE I ISTRA	110	3.06	3.24	3.69	3.98	4.24
	BANOVINA, KORDUN I LIKA	82	2.46	3.07	4.13	3.76	4.01
	SLAVONIJA	157	2.83	3.16	3.83	4.10	4.47
	SJEVERNA HRVATSKA	165	2.81	3.05	3.76	3.56	3.67
	ZAGREB I OKOLICA	247	2.64	3.22	3.67	3.43	3.93
TIP NASELJA	GRAD	584	2.65	3.05	3.69	3.62	4.06
	SELO	366	2.87	3.23	3.92	3.80	3.98
OBRAZOVANJE	OSNOVNA ŠKOLA	249	2.81	3.11	3.68	3.76	3.94
	SREDNJA ŠKOLA	532	2.76	3.17	3.86	3.66	4.02
	VIŠA ŠKOLA/FAKULTET	169	2.54	2.98	3.67	3.68	4.18
DOB	DO 30 GODINA	180	2.47	2.92	3.38	3.63	4.17
	OD 31 DO 45 GODINA	242	2.79	3.12	3.92	3.94	4.10
	OD 46 DO 60 GODINA	256	2.67	3.06	3.65	3.54	3.91
	VIŠE OD 60 GODINA	272	2.92	3.32	4.05	3.64	3.98
SPOL	ŽENA	499	2.73	3.14	3.77	3.72	3.98
	MUŠKARAC	451	2.74	3.10	3.80	3.65	4.07

PROSJEČNE VRIJEDNOSTI

TABLICA 22. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa sljedećim tvrdnjama o stranim doseljenicima. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava “Nimalo se ne slažem”, dok 6 označava “U potpunosti se slažem”.

		N	DA BI BILI PRIHVAĆENI ČLANOVI NAŠEG DRUŠTVA, STRANI DOSELEJENICI TREBALI BI ODUSTATI OD SVOJE KULTURE	DA BI BILI PRIHVAĆENI ČLANOVI NAŠEG DRUŠTVA, STRANI DOSELEJENICI NE BI SMJELI JAVNO POKAZIVATI SVOJE VJERSKE I KULTURNE OBIČAJE	DA BI BILI PRIHVAĆENI ČLANOVI NAŠEG DRUŠTVA, STRANI DOSELEJENICI TREBAJU PRIHVATITI HRVATSKU VEĆINSKU KULTURU KAO SVOJU VLASTITU	ETNIČKI MIJEŠANA PODRUČJA SU NEPROCJENJIVA VRIJEDNOST HRVATSKOG DRUŠTVA	MEĐUSOBNO DRUŽENJE PRIPADNIKA RAZLIČITIH NACIJA OBOGAĆUJE GRABANE
TOTAL		950	2.73	3.12	3.78	3.69	4.03
PROMIENA BORAVIŠTA	NE	557	2.78	3.12	3.82	3.68	4.01
	DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA UNUTAR HRVATSKE	283	2.58	3.10	3.66	3.75	4.11
	DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA U INOZEMSTVU	58	2.91	3.07	3.82	3.70	4.09
	DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA I UNUTAR HRVATSKE I U INOZEMSTVU	51	2.85	3.31	4.04	3.40	3.73
ZANIMANJE	SLOBODNA PROFESIJA/MENADŽMENT	93	2.63	3.04	3.67	3.75	4.23
	SLUŽBENICI	88	2.77	3.17	3.55	3.79	4.02
	RADNICI	228	2.88	3.25	3.84	3.64	3.90
	STUDENTI	86	2.34	2.72	3.24	3.62	4.48
	KUĆANICE	60	2.28	2.43	3.42	4.12	4.02
	NEZAPOSLENI	147	2.53	3.08	3.85	3.76	3.99
	UMIROVLJENICI	242	3.02	3.35	4.11	3.58	3.94
OSTALO I NEPOZNATO	6	2.32	2.92	3.23	3.13	3.72	
PRIHODI KUĆANSTVA	DO 2000 KN	101	2.77	3.22	3.92	3.89	4.03
	2001–4000 KN	119	2.60	3.01	3.64	3.34	3.84
	4001–6000 KN	124	3.00	3.33	4.06	3.81	4.10
	6001–8000 KN	93	2.55	2.88	3.86	3.57	3.97
	VIŠE OD 8001	221	2.86	3.19	3.86	3.74	4.02
NE ZNA/NE ŽELI ODGOVORITI	292	2.63	3.07	3.59	3.71	4.10	

PROSJEČNE VRIJEDNOSTI

TABLICA 23. Molim Vas da procijenite u kojoj se mjeri slažete sa sljedećim tvrdnjama o stranim doseljenicima. Prilikom procjene koristite skalu od 6 stupnjeva, pri čemu 1 označava “Nimalo se ne slažem”, dok 6 označava “U potpunosti se slažem”.

	N	DA BI BILI PRIHVAĆENI ČLANOVI NAŠEG DRUŠTVA, STRANI DOSELJENICI TREBALI BI ODUSTATI OD SVOJE KULTURE	DA BI BILI PRIHVAĆENI ČLANOVI NAŠEG DRUŠTVA, STRANI DOSELJENICI NE BI SMJELI JAVNO POKAZIVATI SVOJE VJERSKE I KULTURNE OBIČAJE	DA BI BILI PRIHVAĆENI ČLANOVI NAŠEG DRUŠTVA, STRANI DOSELJENICI TREBAJU PRIHVATITI HRVATSKU VEĆINSKU KULTURU KAO SVOJU VLASTITU	ETNIČKI MIJEŠANA PODRUČJA SU NEPROCJENJIVA VRIJEDNOST HRVATSKOG DRUŠTVA	MEĐUSOBNO DRUŽENJE PRIPADNIKA RAZLIČITIH NACIJA OBOGAĆUJE GRAĐANE
TOTAL	950	2.73	3.12	3.78	3.69	4.03
VJEROISPOVIJEST						
KATOLIČKA	833	2.74	3.12	3.81	3.66	3.98
PRAVOSLAVNA	39	2.59	2.79	3.50	3.83	4.26
AGNOSTIK/ATEIST	57	2.91	3.44	3.56	3.94	4.49
NEKA DRUGA	22	2.23	2.69	3.71	4.01	4.29
NACIONALNOST						
HRVATSKA	879	2.74	3.14	3.80	3.69	4.02
SRPSKA	38	2.74	2.99	3.52	3.80	4.27
OSTALO	33	2.66	2.88	3.52	3.60	3.93
LIJEVO-DEŠNO						
DESNO	268	2.86	3.27	4.05	3.69	3.95
CENTAR	440	2.73	3.14	3.79	3.60	3.95
LIJEVO	242	2.60	2.92	3.46	3.83	4.25
STRANKE						
HDZ	230	2.96	3.33	4.17	3.74	3.86
SDP	160	2.67	3.20	3.52	3.79	4.24
MOST	61	2.85	2.90	3.51	3.84	4.28
ŽIVI ZID	52	2.61	3.05	3.75	3.75	4.38
OSTALE	151	2.27	2.68	3.33	3.51	3.86
NEODLUČNI	43	3.23	3.42	3.76	3.30	3.88
APSTINENTI	253	2.76	3.14	3.94	3.70	4.04

PROSJEČNE VRIJEDNOSTI

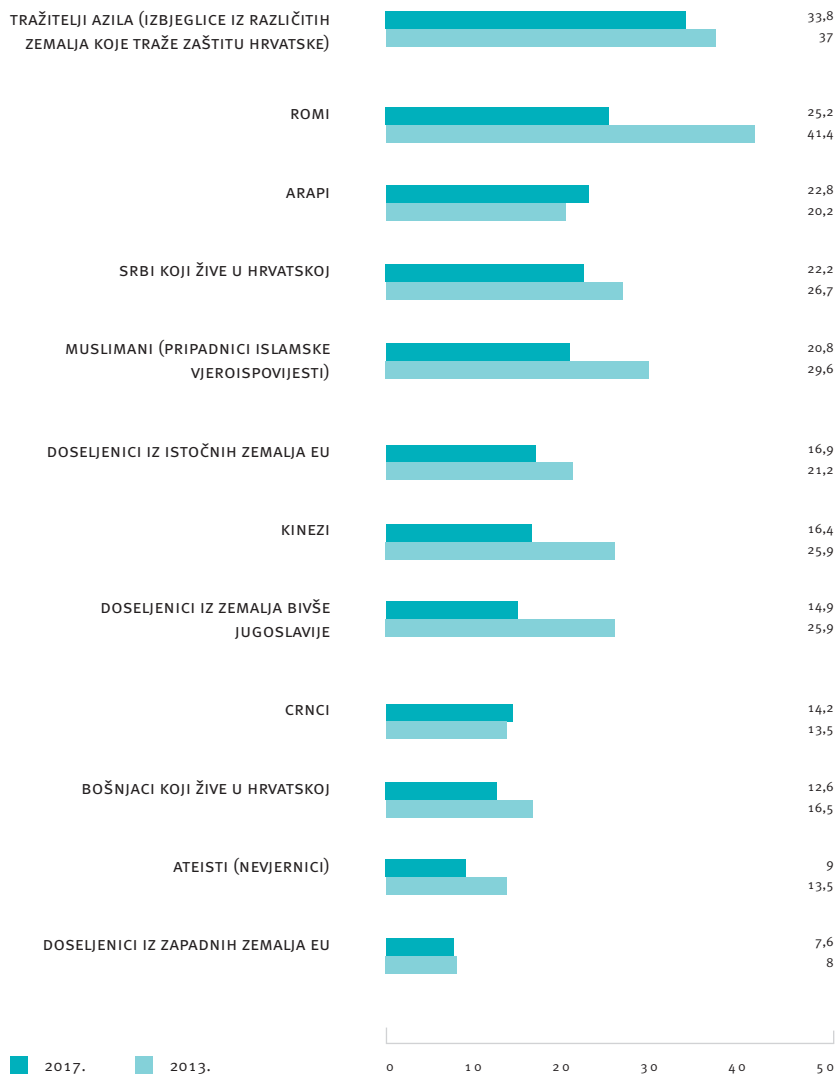
KSENOFOBIJA PREMA ODREĐENIM NACIJAMA, RASAMA I SKUPINAMA

Kao i 2013. godine, u posljednjem koraku smo ispitivali konkretne ksenofobne stavove prema određenim nacionalnim, vjerskim i političkim skupinama. Zanimali su nas stavovi prema prisutnim nacionalnim manjinama: Srbima koji žive u RH, Bošnjacima koji žive u RH i Romima; prema manjinskim vjerskim opredjeljenjima u RH: muslimanima (pripadnicima islamske vjeroispovijesti) i ateistima; prema tri skupine europskih doseljenika: doseljenicima iz zapadnih zemalja EU, doseljenicima iz istočnih zemalja EU i doseljenicima iz zemalja bivše države; prema određenim kulturalno udaljenijim rasama i nacijama: Kinezima, Crncima i Arapima; te na koncu tražiteljima azila.

Za pripadnike svake navedene skupine, ispitanici su trebali procijeniti predstavljaju li oni određenu vrstu opasnosti za RH; ugrožavaju li sigurnost građana i njihove imovine; predstavljaju li opasnost jer se ne žele prilagoditi većinskoj hrvatskoj kulturi; te predstavljaju li opasnost jer ne vode računa o interesima Hrvatske i njenih građana. Ispitanici su na svako pitanje trebali odgovoriti sa DA ili NE i nije postojala mogućnost odgovora “ne znam”.

Na sve tri mjerene razine, uočen je isti trend smanjenja straha prema različitim nacijama, rasama i skupinama. Posebno kada je riječ o strahu za sigurnost građana i imovine te neprilagođivanju većinskoj kulturi. Jedino gdje je uočen porast straha je na dimenziji “vođenje računa o interesima Hrvatske i njezinih građana”, i to kod tražitelja azila. Općenito se redoslijed skupina koje “predstavljaju prijetnju” promijenio, pa su sada na sve tri dimenzije na prvom mjestu tražitelji azila. Najveću zatvorenost i strah iskazuju ispitanici iz Dalmacije, koji na sve tri dimenzije, i prema svim mjeranim skupinama, iskazuju veći stupanj ugroženosti od ostalih građana Hrvatske.

SLIKA 14. Prema Vašem mišljenju, ugrožavaju li niže navedene skupine sigurnost građana Republike Hrvatske i njihovu imovinu? – usporedba s 2013.

TABLICA 24. Prema Vašem mišljenju, ugrožavaju li niže navedene skupine sigurnost građana Republike Hrvatske i njihovu imovinu?

	N	SRBI KOJI ŽIVE U HRVATSKOJ	BOŠNJACI KOJI ŽIVE U HRVATSKOJ	ROMI	MUSLIMANI (PRIPADNICI I ISLAMSKJE VJEROISPOVIJESTI)	ATEISTI (NEVJERNICI)	DOSELJENICI IZ ZAPADNIH ZEMALJA EU	DOSELJENICI IZ ISTOČNIH ZEMALJA EU	DOSELJENICI IZ ZEMALJA BIVŠE JUGOSLAVIJE	KINEZI	CRNCI	ARAPI	TRAŽITELJI AZILA (IZBJEGLICE IZ RAZLIČITIH ZEMALJA KOJE TRAŽE ZAŠTITU HRVATSKE)
TOTAL	975	22,2	12,6	25,2	20,8	09,0	07,6	16,9	14,9	16,4	14,2	22,8	33,8
REGIJA													
DALMACIJA	193	33	29	33	30	21	17	22	26	27	22	29	40
HRVATSKO PRIMORJE I ISTR	118	07	04	22	09	03	02	13	08	09	09	17	30
BANOVINA, KORDUN I LIKA	82	15	11	23	28	15	10	27	16	20	22	26	35
SLAVONIJA	161	19	05	17	11	03	03	12	08	07	07	19	24
SJEVERNA HRVATSKA	169	22	13	31	23	07	07	16	14	19	13	26	32
ZAGREB I OKOLICA	252	26	09	23	22	06	05	16	14	15	13	20	38
TIP NASELJA													
GRAD	598	25	14	29	24	09	08	18	17	18	16	24	35
SELO	377	18	10	20	16	08	07	15	12	14	11	21	33
OBRAZOVANJE													
OSNOVNA ŠKOLA	266	16	10	26	23	10	07	15	15	14	13	19	33
SREDNJA ŠKOLA	540	26	15	27	22	10	09	20	17	17	16	25	35
VIŠA ŠKOLA / FAKULTET	169	20	09	19	14	06	06	10	08	17	11	23	32
DOB													
DO 30 GODINA	183	24	12	30	20	07	06	16	12	12	11	21	30
OD 31 DO 45 GODINA	244	22	13	23	19	07	06	16	15	18	14	23	35
OD 46 DO 60 GODINA	262	22	14	23	23	12	09	20	14	20	16	22	37
VIŠE OD 60 GODINA	287	21	12	26	20	10	09	16	17	15	15	24	32
SPOL													
ŽENA	513	20	12	24	18	08	09	16	15	16	13	23	31
MUŠKARAC	462	25	13	27	24	10	06	18	15	17	15	23	36

TABLICA 25. Prema Vašem mišljenju, ugrožavaju li niže navedene skupine sigurnost građana Republike Hrvatske i njihovu imovinu?

	N	SRBI KOJI ŽIVE U HRVATSKOJ	BOŠNJACI KOJI ŽIVE U HRVATSKOJ	ROMI	MUSLIMANI (PRIPADNICI ISLAMSKE VJEROISPOVIJESTI)	ATEISTI (NEVIJERNICI)	DOSELENICI IZ ZAPADNIH ZEMALJA EU	DOSELENICI IZ ISTOČNIH ZEMALJA EU	DOSELENICI IZ ZEMALJA BIVŠE JUGOSLAVIJE	KINEZI	CRNCI	ARAPI	TRAŽITELJI AZILA (IZBJEGLICE IZ RAZLIČITIH ZEMALJA KOJE TRAŽE ZAŠTITU HRVATSKE)
TOTAL	975	22.2	12.6	25.2	20.8	09.0	07.6	16.9	14.9	16.4	14.2	22.8	33.8
PROMJENA BORAVIŠTA													
NE	568	21	12	25	22	07	07	16	12	16	13	21	34
DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA UNUTAR HRVATSKE	289	24	14	27	21	13	08	19	19	16	14	26	34
DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA U INOZEMSTVU	63	17	10	18	10	09	07	10	13	12	11	16	31
DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA I UNUTAR HRVATSKE I U INOZEMSTVU	55	27	19	31	25	13	14	21	23	27	27	30	36
ZANIMANJE													
SLOBODNA PROFESIJA /MENADŽMENT	93	25	09	25	16	06	06	11	08	16	10	19	32
SLUŽBENICI	88	18	13	23	22	08	13	18	18	22	12	25	35
RADNICI	230	23	15	25	24	11	06	18	15	15	13	22	32
STUDENTI	86	24	09	30	17	01	02	12	09	09	09	18	31
KUĆANICE	68	21	10	18	10	07	08	14	12	15	11	18	18
NEZAPOSLENI	148	13	06	24	21	07	04	14	08	15	16	20	36
UMIROVLJENICI	255	27	17	27	24	12	11	22	23	20	19	30	39
OSTALO I NEPOZNATO	8	41	23	13	11	28	28	38	25	05	25	08	34
PRIHODI I KUĆANSTVA													
DO 2000 KN	104	11	05	14	16	03	02	14	07	16	12	25	27
2001–4000 KN	125	22	10	27	20	16	11	19	20	17	17	22	31
4001–6000 KN	127	30	21	30	30	10	15	23	22	28	20	29	46
6001–8000 KN	93	26	13	28	23	09	07	21	18	18	17	29	38
VIŠE OD 8001	221	24	14	33	22	09	08	20	14	17	14	23	36
NE ZNA / NE ŽELI ODGOVORITI	304	20	12	20	18	08	06	11	13	10	10	18	29

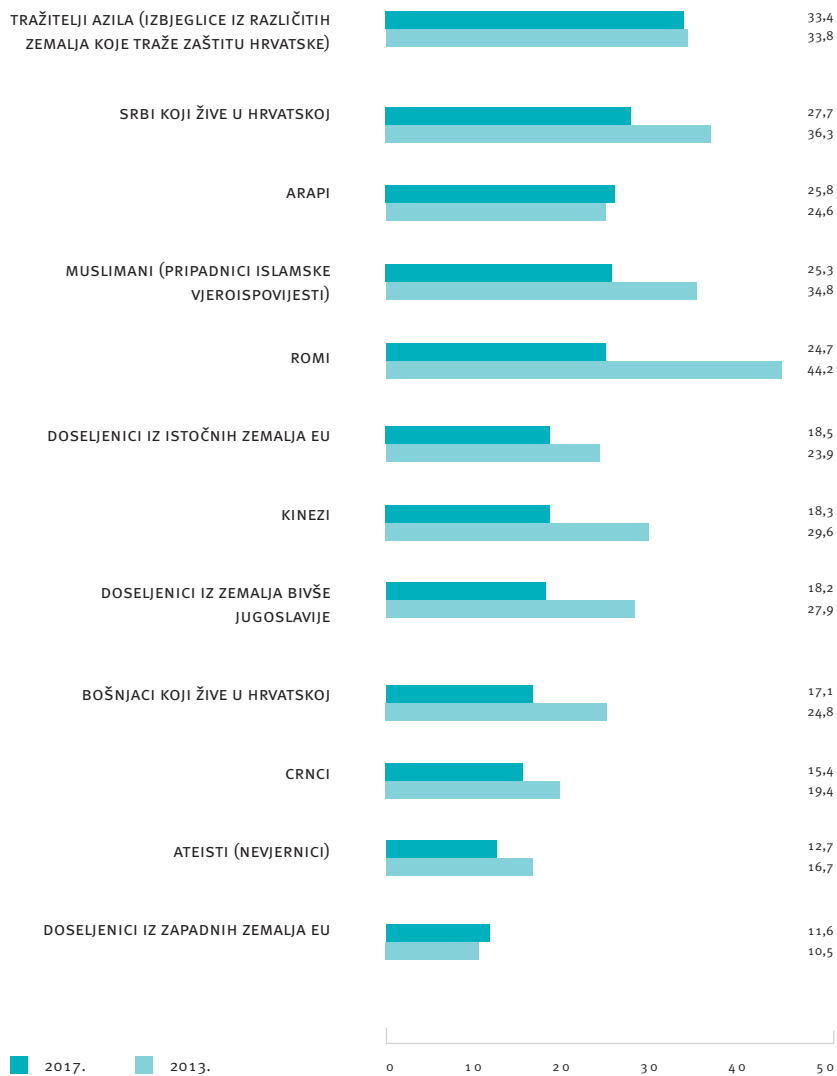
BAZA: UKUPNA CILJINA POPULACIJA

TABLICA 26. Prema Vašem mišljenju, ugrožavaju li niže navedene skupine sigurnost građana Republike Hrvatske i njihovu imovinu?

	N	SRBI KOJI ŽIVE U HRVATSKOJ	BOŠNJACI KOJI ŽIVE U HRVATSKOJ	ROMI	MUSLIMANI (PRIPADNICI ISLAMSKE VJEROISPOVIJESTI)	ATEISTI (NEVIJERNICI)	DOSELENICI IZ ZAPADNIH ZEMALJA EU	DOSELENICI IZ ISTOČNIH ZEMALJA EU	DOSELENICI IZ ZEMALJA BIVŠE JUGOSLAVIJE	KINEZI	CRNCI	ARAPI	TRAŽITELJI AZILA (IZBJEGLICE IZ RAZLIČITIH ZEMALJA KOJE TRAŽE ZAŠTITU HRVATSKE)
TOTAL	975	22.2	12.6	25.2	20.8	09.0	07.6	16.9	14.9	16.4	14.2	22.8	33.8
VJEROISPOVIJEST													
KATOLIČKA	852	24	14	27	22	10	08	18	16	17	14	23	34
PRAVOSLAVNA	39	05		09	15			08	06	10	11	17	22
AGNOSTIK / ATEIST	61	20	06	21	10	03	03	11	06	16	19	25	36
NEKA DRUGA	23			13			03	03		08		07	22
NACIONALNOST													
HRVATSKA	901	24	14	26	22	10	08	18	16	17	15	23	34
SRPSKA	38	05		14	16			02	06	14	13	20	27
OSTALO	36	05	04	11	04	01	03	15	03	09	06	13	28
LIJEVO-DESNO													
DESNO	280	30	13	24	23	10	10	22	20	16	15	25	36
CENTAR	451	23	14	27	23	11	09	15	16	18	16	24	33
LIJEVO	244	13	09	23	14	05	03	15	09	13	10	18	33
STRANKE													
HDZ	238	27	15	21	25	11	11	21	19	16	15	26	38
SDP	164	17	14	22	21	08	07	18	13	16	12	19	40
MOST	61	27	15	25	20	12	10	09	15	16	15	24	24
ŽIVI ZID	52	10	09	36	18	03	03	15	12	12	13	17	24
OSTALE	152	20	11	27	20	06	04	15	11	14	10	21	32
NEODLUČNI	46	25	16	25	28	09	14	20	20	19	17	25	30
APSTINENTI	261	23	11	28	17	10	06	15	15	19	17	23	32

BAZA: UKUPNA CILJINA POPULACIJA

SLIKA 15. Prema Vašem mišljenju, predstavljaju li niže navedene skupine opasnost za Republiku Hrvatsku jer se ne žele prilagoditi većinskoj hrvatskoj kulturi? – usporedba s 2013.

TABLICA 27. Prema Vašem mišljenju, predstavljaju li niže navedene skupine opasnost za Republiku Hrvatsku jer se ne žele prilagoditi većinskoj hrvatskoj kulturi?

	N	SRBI KOJI ŽIVE U HRVATSKOJ	BOŠNJACI KOJI ŽIVE U HRVATSKOJ	ROMI	MUSLIMANI (PRIPADNICI ISLAMSKE VJEROISPOVIJESTI)	ATEISTI (NEVJERNICI)	DOSELJENICI IZ ZAPADNIH ZEMALJA EU	DOSELJENICI IZ ISTOČNIH ZEMALJA EU	DOSELJENICI IZ ZEMALJA BIVŠE JUGOSLAVIJE	KINEZI	CRNCI	ARAPI	TRAŽITELJI AZILA (IZBJEGLICE IZ RAZLIČITIH ZEMALJA KOJE TRAŽE ZAŠTITU HRVATSKE)
TOTAL	975	27,7	17,1	24,7	25,3	12,7	11,6	18,5	18,2	18,3	15,4	25,8	33,4
REGIJA													
DALMACIJA	193	42	36	41	36	28	27	33	33	31	30	36	43
HRVATSKO PRIMORJE I ISTRA	118	12	09	27	17	08	07	11	09	12	12	24	30
BANOVINA, KORDUN I LIKA	82	17	09	07	21	13	08	16	12	14	14	19	30
SLAVONIJA	161	26	09	15	18	07	06	13	12	11	09	16	22
SJEVERNA HRVATSKA	169	25	16	22	24	10	11	13	14	17	11	27	30
ZAGREB I OKOLICA	252	30	15	25	28	09	08	19	20	18	13	26	38
TIP NASELJA													
GRAD	598	32	20	29	30	15	14	22	22	21	18	27	37
SELO	377	20	12	18	18	09	08	13	12	14	11	24	28
OBRAZOVANJE													
OSNOVNA ŠKOLA	266	19	10	17	19	11	09	15	14	12	10	21	28
SREDNJA ŠKOLA	540	32	20	28	28	13	12	21	21	21	18	27	37
VIŠA ŠKOLA / FAKULTET	169	26	19	25	25	13	14	15	14	19	14	29	31
DOB													
DO 30 GODINA	183	33	18	32	26	12	10	20	18	15	16	21	31
OD 31 DO 45 GODINA	244	29	20	25	25	12	13	18	18	21	16	30	35
OD 46 DO 60 GODINA	262	26	17	21	26	13	10	19	17	17	15	25	35
VIŠE OD 60 GODINA	287	24	15	23	25	13	13	18	19	19	15	27	32
SPOL													
ŽENA	513	27	17	24	24	14	13	20	19	18	15	25	33
MUŠKARAC	462	28	17	25	27	12	10	17	17	18	15	26	34

TABLICA 28. Prema Vašem mišljenju, predstavljaju li niže navedene skupine opasnost za Republiku Hrvatsku jer se ne žele prilagoditi većinskoj hrvatskoj kulturi?

	N	SRBI KOJI ŽIVE U HRVATSKOJ	BOŠNJACI KOJI ŽIVE U HRVATSKOJ	ROMI	MUSLIMANI (PRIPADNICI I ISLAMSKE VJEROISPOVIJESTI)	ATEISTI (NEVJERNICI)	DOSELJENICI IZ ZAPADNIH ZEMALJA EU	DOSELJENICI IZ ISTOČNIH ZEMALJA EU	DOSELJENICI IZ ZEMALJA BIVŠE JUGOSLAVIJE	KINEZI	CRNCI	ARAPI	TRAŽITELJI AZILA (IZBJEGLICE IZ RAZLIČITIH ZEMALJA KOJE TRAŽE ZAŠTITU HRVATSKE)	TOTAL
PROMJENA BORAVIŠTA														
NE	568	28	16	26	26	12	11	19	18	19	15	26	35	975
DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA UNUTAR HRVATSKE	289	28	18	23	24	14	12	19	19	17	15	25	30	27.7
DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA U INOZEMSTVU	63	17	12	17	13	11	10	12	14	14	11	15	23	17.1
DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA I UNUTAR HRVATSKE I U INOZEMSTVU	55	38	32	27	32	11	22	22	18	28	24	40	43	24.7
ZANIMANJE														
SLOBODNA PROFESIJA / MENADŽMENT	93	33	24	32	30	11	18	18	21	20	15	32	36	25.3
SLUŽBENICI	88	28	26	29	29	14	15	20	18	26	20	30	38	12.7
RADNICI	230	27	15	23	26	11	09	18	16	17	13	24	32	11.6
STUDENTI	86	40	18	34	24	09	06	17	20	11	12	16	31	18.5
KUĆANICE	68	20	08	12	12	08	08	11	09	09	09	11	13	18.2
NEZAPOSLENI	148	17	09	16	17	12	07	13	11	11	12	25	30	18.3
UMIROVLJENICI	255	30	20	27	30	17	16	25	25	25	21	31	40	15.4
OSTALO I NEPOZNATO	8	41	05	33	25	28	23	10	23	28	28	28	36	25.8
PRIHODI KUĆANSTVA														
DO 2000 KN	104	15	07	07	14	07	04	12	08	10	09	22	26	33.4
2001–4000 KN	125	29	15	21	19	19	17	19	21	19	20	25	34	
4001–6000 KN	127	36	24	29	33	18	17	27	25	28	23	31	39	
6001–8000 KN	93	27	17	24	27	10	09	22	19	22	13	31	38	
VIŠE OD 8001	221	32	21	33	33	13	14	21	21	21	15	30	38	
NE ZNA/NE ŽELI ODGOVORITI	304	25	16	25	23	11	09	14	15	14	13	21	29	

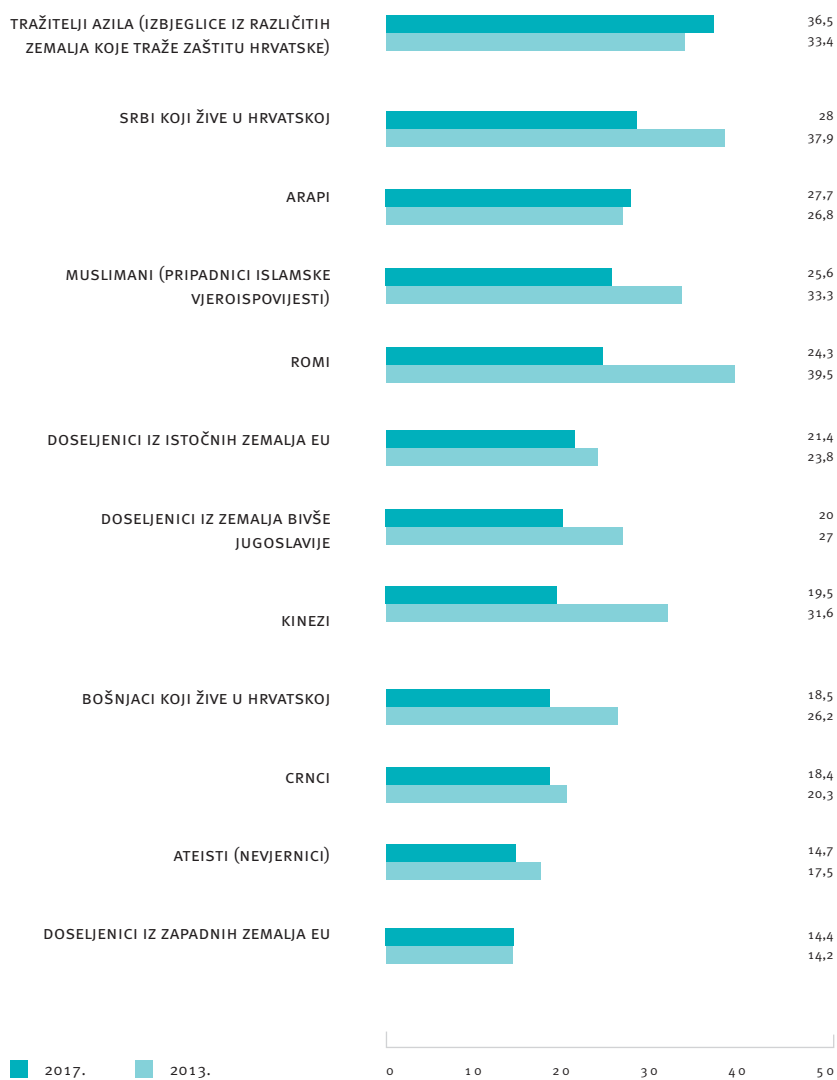
BAZA: UKUPNA CILJNA POPULACIJA

TABLICA 29. Prema Vašem mišljenju, predstavljaju li niže navedene skupine opasnost za Republiku Hrvatsku jer se ne žele prilagoditi većinskoj hrvatskoj kulturi?

	N	SRBI KOJI ŽIVE U HRVATSKOJ	BOŠNJACI KOJI ŽIVE U HRVATSKOJ	ROMI	MUSLIMANI (PRIPADNICI I ISLAMSKE VJEROISPOVIJESTI)	ATEISTI (NEVJERNICI)	DOSELJENICI IZ ZAPADNIH ZEMALJA EU	DOSELJENICI IZ ISTOČNIH ZEMALJA EU	DOSELJENICI IZ ZEMALJA BIVŠE JUGOSLAVIJE	KINEZI	CRNCI	ARAPI	TRAŽITELJI AZILA (IZBJEGLICE IZ RAZLIČITIH ZEMALJA KOJE TRAŽE ZAŠTITU HRVATSKE)	TOTAL
PROMJENA BORAVIŠTA														
NE	852	30	19	26	27	14	13	21	20	19	17	27	35	975
DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA UNUTAR HRVATSKE	39				01				02			12	12	27.7
DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA U INOZEMSTVU	61	23	10	27	21	04	04	08	16	18	12	29	32	17.1
DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA I UNUTAR HRVATSKE I U INOZEMSTVU	23	11					03	03		03	02	05	17	24.7
ZANIMANJE														
SLOBODNA PROFESIJA / MENADŽMENT	901	30	18	26	27	14	12	20	20	19	16	27	35	25.3
SLUŽBENICI	38			02	02			02		05	02	13	15	12.7
RADNICI	36	08	06	06	07	02	04	07	02	07	09	09	13	11.6
STUDENTI	280	34	19	28	28	14	15	23	21	20	17	28	35	18.5
KUĆANICE	451	29	19	25	27	15	13	19	19	18	17	28	34	18.2
NEZAPOSLENI	244	18	11	20	19	06	05	13	12	17	11	20	30	18.3
UMIROVLJENICI	238	31	21	23	27	15	15	22	21	20	18	31	36	15.4
OSTALO I NEPOZNATO	164	26	18	26	26	11	11	17	19	21	12	25	39	25.8
PRIHODI KUĆANSTVA														
DO 2000 KN	61	25	20	22	25	19	17	22	21	21	20	24	25	33.4
2001–4000 KN	52	33	30	33	35	14	13	19	17	20	22	27	32	
4001–6000 KN	152	23	13	22	21	11	07	16	14	14	13	22	30	
6001–8000 KN	46	25	15	25	33	09	13	15	18	18	16	32	34	
VIŠE OD 8001	261	29	12	26	22	12	10	18	17	17	14	24	32	
NE ZNA/NE ŽELI ODGOVORITI														

BAZA: UKUPNA CILJNA POPULACIJA

SLIKA 16. Prema Vašem mišljenju, predstavljaju li niže navedene skupine opasnost za Republiku Hrvatsku jer ne vode računa o interesima Hrvatske i njenih građana? – usporedba s 2013.

TABLICA 30. Prema Vašem mišljenju, predstavljaju li niže navedene skupine opasnost za Republiku Hrvatsku jer ne vode računa o interesima Hrvatske i njenih građana?

	N	SRBI KOJI ŽIVE U HRVATSKOJ	BOŠNJACI KOJI ŽIVE U HRVATSKOJ	ROMI	MUSLIMANI (PRIPADNICI ISLAMSKE VJEROISPOVIJESTI)	ATEISTI (NEVJERNICI)	DOSELJENICI IZ ZAPADNIH ZEMALJA EU	DOSELJENICI IZ ISTOČNIH ZEMALJA EU	DOSELJENICI IZ ZEMALJA BIVŠE JUGOSLAVIJE	KINEZI	CRNCI	ARAPI	TRAŽITELJI AZILA (IZBJEGLICE IZ RAZLIČITIH ZEMALJA KOJE TRAŽE ZAŠTITU HRVATSKE)	
TOTAL	975	28.0	18.5	24.3	25.6	14.7	14.4	21.4	20.0	19.5	18.4	27.7	36.5	
REGIJA	DALMACIJA	193	43	37	39	39	32	29	33	32	31	32	38	47
	HRVATSKO PRIMORJE I ISTRA	118	14	11	22	17	10	11	11	14	15	12	22	34
	BANOVINA, KORDUN I LIKA	82	13	10	10	24	10	11	19	16	16	16	22	29
	SLAVONIJA	161	23	10	12	14	05	06	14	08	09	09	16	22
	SJEVERNA HRVATSKA	169	29	18	23	26	15	14	17	18	18	17	31	33
	ZAGREB I OKOLICA	252	31	16	27	28	11	12	26	23	22	19	30	44
TIP NASELJA	GRAD	598	31	22	29	30	17	17	26	23	22	21	30	40
	SELO	377	23	14	17	18	11	11	15	15	15	14	25	32
OBRAZOVANJE	OSNOVNA ŠKOLA	266	18	12	16	23	10	10	16	15	10	12	24	30
	SREDNJA ŠKOLA	540	32	20	28	27	16	16	24	23	23	20	29	39
	VIŠA ŠKOLA/ FAKULTET	169	32	23	24	25	18	18	21	18	24	22	30	37
DOB	DO 30 GODINA	183	31	20	30	27	16	15	24	19	19	18	28	35
	OD 31 DO 45 GODINA	244	31	21	24	24	14	13	19	19	18	20	27	39
	OD 46 DO 60 GODINA	262	29	22	27	26	18	17	25	26	24	20	30	42
	VIŠE OD 60 GODINA	287	23	13	19	25	12	12	18	17	17	16	25	31
SPOL	ŽENA	513	26	16	23	25	14	14	21	19	18	17	26	33
	MUŠKARAC	462	30	21	26	26	16	15	22	21	21	20	29	40

TABLICA 31. Prema Vašem mišljenju, predstavljaju li niže navedene skupine opasnost za Republiku Hrvatsku jer ne vode računa o interesima Hrvatske i njenih građana?

	N	SRBI KOJI ŽIVE U HRVATSKOJ	BOŠNJACI KOJI ŽIVE U HRVATSKOJ	ROMI	MUSLIMANI (PRIPADNICI ISLAMSKE VJEROISPOVIJESTI)	ATEISTI (NEVIERNICI)	DOSELJENICI IZ ZAPADNIH ZEMALJA EU	DOSELJENICI IZ ISTOČNIH ZEMALJA EU	DOSELJENICI IZ ZEMALJA BIVŠE JUGOSLAVIJE	KINEZI	CRNCI	ARAPI	TRAŽITELJI AZILA (IZBJEGLICE IZ RAZLIČITIH ZEMALJA KOJE TRAŽE ZAŠTITU HRVATSKE)	
TOTAL	975	28.0	18.5	24.3	25.6	14.7	14.4	21.4	20.0	19.5	18.4	27.7	36.5	
PROMJENA BORAVIŠTA	NE	568	28	17	25	26	13	13	21	19	17	27	38	
	DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA UNUTAR HRVATSKE	289	29	19	25	26	16	15	22	21	19	18	29	34
	DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA U INOZEMSTVU	63	17	15	13	18	10	11	14	17	13	11	15	25
DA, BORAVIO(LA) SAM U DRUGIM MJESTIMA I UNUTAR HRVATSKE I U INOZEMSTVU	55	40	32	27	30	29	30	34	30	32	39	37	48	
ZANIMANJE	SLOBODNA PROFESIJA/MENADŽMENT	93	36	27	30	29	22	22	27	23	24	24	30	44
	SLUŽBENICI	88	26	20	25	25	15	15	21	20	22	20	25	32
	RADNICI	230	29	21	25	27	17	14	20	20	18	18	28	40
	STUDENTI	86	32	20	31	28	12	12	22	19	16	13	28	36
	KUĆANICE	68	22	12	18	15	12	12	17	18	14	13	16	19
	NEZAPOSLENI	148	16	12	19	19	09	10	17	15	15	15	28	36
	UMIROVLJENICI	255	32	18	23	29	15	16	24	22	24	21	30	37
	OSTALO I NEPOZNATO	8	20	03	33	05	05	25	13	28	08	28	08	36
PRIHODI KUĆANSTVA	DO 2000 KN	104	14	09	08	15	08	07	14	10	12	10	27	25
	2001–4000 KN	125	25	14	22	22	13	16	21	23	19	23	28	37
	4001–6000 KN	127	33	19	24	27	15	16	25	22	28	24	29	39
	6001–8000 KN	93	26	15	20	24	13	10	24	17	19	15	27	37
	VIŠE OD 8001	221	34	26	33	29	23	22	28	25	22	23	31	43
NE ZNA/NE ŽELI ODGOVORITI	304	28	19	25	28	12	12	17	19	17	15	25	34	

BAZA: UKUPNA CILJNA POPULACIJA

TABLICA 32. Prema Vašem mišljenju, predstavljaju li niže navedene skupine opasnost za Republiku Hrvatsku jer ne vode računa o interesima Hrvatske i njenih građana?

	N	SRBI KOJI ŽIVE U HRVATSKOJ	BOŠNJACI KOJI ŽIVE U HRVATSKOJ	ROMI	MUSLIMANI (PRIPADNICI ISLAMSKE VJEROISPOVIJESTI)	ATEISTI (NEVIERNICI)	DOSELJENICI IZ ZAPADNIH ZEMALJA EU	DOSELJENICI IZ ISTOČNIH ZEMALJA EU	DOSELJENICI IZ ZEMALJA BIVŠE JUGOSLAVIJE	KINEZI	CRNCI	ARAPI	TRAŽITELJI AZILA (IZBJEGLICE IZ RAZLIČITIH ZEMALJA KOJE TRAŽE ZAŠTITU HRVATSKE)	
TOTAL	975	28.0	18.5	24.3	25.6	14.7	14.4	21.4	20.0	19.5	18.4	27.7	36.	
VJEROISPOVIJEST	KATOLIČKA	852	31	21	26	28	17	16	24	22	21	20	29	38
	PRAVOSLAVNA	39				02		02		02		13	15	
	AGNOSTIK/ATEIST	61	17	07	21	17	01	05	08	08	11	14	27	35
	NEKA DRUGA	23	09	04	04	04	04	04	04	04	10	06	10	25
NACIONALNOST	HRVATSKA	901	30	20	26	27	16	15	23	21	20	19	29	38
	SRPSKA	38			02	04			04		07	02	18	20
	OSTALO	36	09	06	06	06	01	02	05	05	09	09	09	21
LIJEVO-DESNO	DESNO	280	40	22	27	29	18	18	28	25	23	21	29	39
	CENTAR	451	28	19	25	28	15	14	21	21	19	20	29	37
	LIJEVO	244	14	14	20	17	10	10	15	13	16	14	24	33
STRANKE	HDZ	238	37	25	25	32	20	19	30	26	25	25	34	43
	SDP	164	20	20	25	25	13	17	21	19	18	29	42	
	MOST	61	34	27	30	33	20	19	28	28	22	21	30	35
	ŽIVI ZID	52	22	15	24	25	09	10	12	12	15	19	22	29
	OSTALE	152	22	12	20	20	13	08	18	17	12	10	20	32
	NEODLUČNI	46	27	17	23	25	10	16	17	21	21	17	26	28
	APSTINENTI	261	28	14	25	22	13	12	18	16	18	17	26	33

BAZA: UKUPNA CILJNA POPULACIJA

5 Zaključci

Kao što je već istaknuto, osnovni cilj istraživanja bio je utvrditi jesu li se i u kojoj mjeri promijenili stavovi građana i njihovo znanje o diskriminaciji i ksenofobiji, u odnosu na 2013. godinu kada je provedeno prvo istraživanje.

Nacionalni i vjerski identitet su i dalje važna odrednica građana Hrvatske. Važnost ta dva identiteta još je izraženija nego u prethodnom istraživanju. U Hrvatskoj i dalje veliku većinu populacije čine pripadnici hrvatske nacije i rimokatoličke vjeroispovijesti tako da važnost ova dva identiteta nije iznenađujuća.

Ksenofobija kao strah ili osjećaj ugroženosti, još je izraženija među građanima nego prije četiri godine, te se jedino smanjio strah da će nam stranci oduzeti posao. Izraženiji je strah od porasta kriminaliteta, a raširenija je i sumnja kako stranci ne bi bili lojalni Hrvatskoj.

Stavovi prema diskriminaciji stranih doseljenika su praktički ostali identični u ove četiri godine, što znači da većina građana (načelno) i dalje izražava anti-diskriminacijske stavove tj. zagovara jednakost legalnih stranih doseljenika i domicilnog stanovništva.

Pozitivan pomak vidljiv je u otvorenosti građana prema različitim kategorijama imigranata, tj. njihovim motivima dolaska u Hrvatsku. Prije je jedino dolazak u Hrvatsku radi školovanja bio šire prihvaćen motiv, a danas znatno više ispitanika podržava i one strance koji bi dolazili radi posla ili azila.

S druge strane, kada smo konkretnije mjerili strahove i predrasude prema “novim” kategorijama stranca – izbjeglicama i imigrantima – vidljivo je kako su one i dalje izražene među građanima. S obzirom na to da velika većina građana u Hrvatskoj nema osobnih iskustava i direktnih doticaja s izbjeglicama, možemo pretpostaviti da se njihova razmišljanja temelje na informacijama koje dobivaju od drugih, a samo rijetko na temelju osobnih iskustava. Građani nisu skloni postavljanju žice na granicu, ili potpunom zatvaranju granica, no smatraju da mladi muškarci nemaju što raditi van svoje zemlje; da se nakon rata izbjeglice moraju vratiti kući; te da je među izbjeglicama prisutan značajan broj terorista. Potrebno je nastaviti s informiranjem građana o izbjeglicama i migrantima, kako bi se smanjile predrasude prema njima.

Stavovi prema multikulturnom društvu ostali su na istoj razini kao i prije četiri godine pa su građani Hrvatske i dalje – barem na deklarativnoj i načelnoj razini – otvoreni prema osobama drugačijeg kulturnog, vjerskog ili nacionalnog podrijetla.

Kada se mjere stavovi i mišljenja prema stranim doseljenicima i njihovim kulturnim obilježjima, uočava se povećanje zahtjeva za njihovim stapanjem u većinsku kulturu.

Ksenofobija, kao osjećaj ugroženosti i prijetnje većini, se prema gotovo svim mjenim skupinama smanjila, međutim fokus se promijenio i usmjerio prema tražiteljima azila, tako da su oni sada skupina koju najveći broj građana smatra potencijalnom opasnošću.

Opći zaključak je da su se strahovi i stavovi građana prema strancima u protekle četiri godine povećali ili ostali na istoj razini. No važno je istaknuti kako to nije jednoznačno, odnosno ovisi o konkretnim segmentima stranaca i konkretnim mjenim stavovima. Tako postoje i područja gdje je zabilježen bitan pomak u pozitivnom smjeru. Mlade generacije, barem načelno, pokazuju veću otvorenost te mogu poslužiti kao dobar temelj razvoja Hrvatske kao modernog i otvorenog društva.